

PARAGVAJAUS DIKTATORIUS ATLAIKE MUŠI

56 milijonų darbo žmonių solidarumas su Lietuvos ir kitais pavergtųjų kraštais

"Laisvojo pasaulio darbo žmonės jūsų neišsivadės!"

(E) Ryšium su gegužės 1 diena, Tarptautinės Laisvųjų Profesinių Sąjungų Konferencijos generalinis sekretorius J. H. Oldenbroek paskelbė specialų atsisaukimą į darbo žmones Lietuvoje ir kituose diktatūrinėse šalyse.

Atsisaukime t. k. pareiškiamą, kad 56 milijonai darbininkų, apsijungusių Tarptautinėje L. Pr. S. Konfederacijoje, siunčia draugiškus sveikinimus darbo žmonėms, gyvenantiems komunistinėse ir kitokių diktatūrų šalyse.

Pavergtųjų tautų atstovų veikla

(E) Pavergtųjų tautų politiniuose sluoksniuose Amerikoje manoma, kad rezolucija Rytų Europos tautų naudai (pasirašyta kongresmano Zablockio ir senatoriaus Douglas) turi šansų būti priimta ir vienuose ir kituose rėmuose. Tą rezoluciją JAV prezidentas būtų prašomas energiškai siekti, kad pavergtųjų tautų klausimas būtų svarstomas viršūnių konferencijoje, siekiant minėtoms tautoms gražinti laisvę ir pagrindines žmogaus teises.

"Mes patikiname Jus laisvojo pasaulio darbo žmonių solidarumą su Jūsų vedama kova prieš terorą ir priespaudą, su Jūsų išgyvenamais sunkumais siekiant žmoniškų teisių, laisvų rinkimų, organizavimosi laisvės ir socialio teisingumo.

Diena iš dienos Jus apsupa partijos ir vyriausybės propaganda, siekiant monopolizuoti Jūsų mintis, kontroliuoti Jus darbe ir privatiname gyvenime ir t. t. Jūs įjungti į vergijos ir eksploatacijos sistemą, tokią sistemą, kuri yra veiksminga tik terorą ir kuri į protestus atsako tik areštais. Laisvosios profesinės sąjungos visais laikais smerkė bet kurios formos diktatūrinius režimus ir toliau remia Jus siekiant laisvės, žmoniškų teisių, pakenciamų gyvenimo ir darbo sąlygų ir pasaulio taikos".

Toliau atsisaukime ypač kreipiamasi į darbininkus komunistiniuose kraštuose. Jie netekę bet kokių iliuzijų. Propagandos mašina stengiasi pavergtųjų kraštų žmones įtikinti, kad geresnės laisvės nei nesiekty.

"Rytų Europos kraštai liko sovietinio kolonijalizmo objektai, jų ūkis yra kontroliuojamas Maskvos. Komunistinės diktatūros užnugarėje — sovietinė armija".

Atsisaukimas baigiamas patikimu, kad 56 milijonai darbininkų, apsijungusių TLPSK-je, kovoją už tuos pačius siekius, kaip ir pavergtųjų kraštų darbininkai. "Laisvojo pasaulio darbininkai yra kartu su Jumis ir niekad Jūsų neišsivadės!"

Užsienio lietuviams vilioti komitetas pakeitė vardą

Kai repatriacija nepavyko, imsis "kultūrinių ryšių" Užsienio lietuviams į sovietinę tėvynę vilioti komitetas Vilniuje (su savo vykdomąja įstaiğa Rytų Berlyne) neseniai pakeitė savo firmos iškabę ir dabar vadinas "Grįžimo į tėvynę ir kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje komiteto Lietuvos iniciatyvinę grupę". Taigi komitetas turįs rūpintis jau ne vien tik repatriacija (kuri, kaip žinoma, visiškai nepavyko), bet ir kultūriniais ryšiais su užsienio lietuviams. Komiteto vilniškis adresas liko tas pats: Stalino prosp. 35/L, kamb. 25. (E)

Aukštoje Fredoje, prie Kauno, komp. Stasio Šimkaus namuose, veikia jo vardo memorialinis muziejus. Neseniai šitas pastatas perduotas Lietuvos kompozitorių sąjungai. Ministerių taryba nutarusi čia įrengti kompozitorių kūrybos namus. Pastatas dabar esąs restauruojamas, išlaikant pirmąjį stilių. (E)

Ryšium su tuo pavergtųjų tautų atstovai nuolat palaiko saitykius su kongreso ir senato sluoksniuose, ragindami juos rezoluciją pavergtųjų tautų laisvės reikalui paremti. Kongresmanams ir senatoriams buvo įteikta rūpimais klausimais memorandumė medžiaga, paremta statistiniais duomenimis.

PET S-mo delegacija po Velykų iš naujo vyko į Vašingtoną ir turėjo pasitarimų su įtakingais politikais. Be to, mėnesio pabaigoje numatomas naujas susitikimas valstybės departamente.

Kreipimasis į didžiųjų valstybių užs. reikalų ministerius

Kai balandžio 12-14 d. d. Vašingtone buvo susirinkę Vakarų didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministrai pasitarimui apie būsimos viršūnių konferencijos darbotvarkę, PET Seimas jiems buvo įteiktas, kiekvienam atskirai, memorandumus, kuriuose išdėstoma pavergtųjų tautų dabartinė tarptautinė padėtis ir įsakmiai raginama tų tautų laisvės klausimą kelti viršūnių konferencijoje. Memorandumas, įteiktas Fed. Vokietijos delegacijai, buvo kiek trumpesnis, nes PET jau kovo 12 d. kanclerius dr. Adenauerio buvo įteikęs platų memorandumą.

Atskiri žygiai buvo daryti ir Paryžiuje. Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis kartu su Latvijos atstovu O. Grosvaldu lankėsi Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos Polit. departamento Rytų skyriuje ir įteikė trumpą raštą, išdėstant Lietuvos reikalų ryšium su būsima viršūnių konferencija.

Prancūzų politiniuose sluoksniuose manoma, kad Pabaltijo klausimas viršūnių konferencijoje vargu ar bus keliamas. Tačiau, jei klausimas visvien kiltų, prancūzų delegacija laikiųsi bendro vakariečių nusistatymo — sovietinės okupacijos Pabaltiję nepripažinti. Vadovaujantiems prancūzų sluoksniuose esą galima, kad šio meto sąlygomis tuo klausimu nesą galima ko nors daugiau pasiekti.

Lietuvių Vasario 16 dienos gimnazijos brandos egzaminus iš šešių laikiusių išlaikė tik: Gražina Girvainytė ir Juozas Naujokas. (E)

Muh Chung, pietinės Korėjos naujai paskirtasis užsienio reikalų ministras, kurs prezidentui Rhee aršintaiydinus, laikinai užima prezidento vietą iki rinkimų.

GEGUŽĖS 1-MOS MINĖJIMAN VAKARŲ BERLYNE SUSIRINKO 750,000 ŽMONIŲ

Burmistras Brandt prašė JAV, Angliją ir Prancūziją nesitraukti iš miesto, kol nesuvienys Vokietijos

BERLYNAS. — Kad Gegužės pirmoji nėra komunistų šventė, kaip kad kalba patys komunistai ir kaip kad tiki daugis amerikiečių, parodė šventės minėjimas antikomunistikame Vakarų Berlyne, žmonės atšventė Gegužės pirmąją kaip pasaulio darbininkijos solidarumo šventę, pridūdami jai aiškų antikomunistinį charakterį.

Kaip darbininkų šventę, ne kaip kardu žvanginimą, Gegužės pirmąją atšventė švedija, Danija, Norvegija, Suomija, Austrija ir daugelis kitų kraštų visuotinai arba darbininkų organizacijose.

Šventė vietoj plebiscito

Socialistų valdomas Vakarų Berlynas šios šventės proga vietoj kanclerio Adenauerio siūlyto plebiscito, suruošė antikomunistikumo demonstraciją parodyti visam pasauliui, jog jo gyventojai nenori ne klausytis apie Chruščevo planus padaryti V. Berlyną "laisvu miestu".

Masiniame mitinge susirinko 750,000 žmonių, trečdalis visų gyventojų. Burmistras Willy Brandt pasakė mitinge, kad jo žmonių nusistatymas yra gerai žinomas ir šioj šventėj matomas. Jie yra prieš komunizmą. Jie nenorį tokių reformų, kokias bruka per jėgą Maskva. Vakarų sąjungininkai, Amerika Anglija ir Prancūzija, turi pasilikti mieste, kol Vakarų ir Rytų Vokietija nebus suvienyta, pasakė burmistras Brandt.

Ginklų paradas Maskvoj

Sovietai, kaip ir kiekvienais metais, paverė šią šventę ginklų paradu, karinės galios demonstravimu. Beje, ginklų, kariuomenės raudonosios aikštės parade sutraukė kiek mažiau, negu prieš keletą metų, turint galvoj arčiau sovietinį smurtą Pabaltijo kraštuose.

Karo ministeris maršalas Malinovskis kalbėjo parade, jog Vakarų šalių imperialistai nėra visiškai apsiraminę. Kol jie ginkluojasi ir atmetą Chruščevo taikingus nusiginklavimo planus, raudonoji armija turinti budėti ir stiprinti savo pajėgas.

Gegužės 1 Kuboj

Kubos valdžia suorganizavo Gegužės 1-mos minėjimą iš milijono žmonių Havanoj ne pasaulio darbininkų solidarumui parodyti, bet pagrasyti Amerikai, žinant, kad jai aplamai nepatinka ši šventė, kaip "komunistų išmisis".

Sovietai neduoda ramybės kaimynams

TEHERANAS, Iranas. — Centrinės sutarties organizacijos (CENTO, buvusio Bagdado pakto) nariai kaltino šeštadienį Sovietų Sąjungą už kiršinimo propagandą ir priešvalstybinę veiklą, nukreiptą prieš pakto narių Iraną, o taip pat Pakistaną.

Cento sąjungai priklauso: Anglija, Turkija, Iranas ir Pakistanas. Šių šalių užsienio reikalų ministrų konferencijoj Iranė dalyvavo ir valstybės sekretorius Christian Herter. Amerika nors ir nėra pakto nariu, bet priklauso pakto dviem komitetams — strateginiam ir ekonominiam. Formaliai Herteris dalyvavo konferencijoj kaip stebėtojas.

Konferencijoj buvo pasmerktas Chruščevo atviras maišymasis į Pakistano-Afganistano santykius. Būdamas Afganistane, Kremliaus diktatorius pasakė, kad jo šalis palaiko Afganistano pretenzijas į Puštonistano dalį, kurią valdo Pakistanas. Konferencijoje buvo apsvarstyti ir viršūnių konferencijos uždaviniai.

Laisvė tautoms, kurios dar pajungtos

Tarptautinė Laisvųjų Profesinių Sąjungų Konferencija už tautų apsisprendimo teisę

(E) Tarptautinė Laisvųjų Profesinių Sąjungų Konferencija ryšium su gegužės 1 diena paskelbė aktualius obalsius, kurių tarpe yra ir prieš sovietinę vergiją nukreipti obalsiai: "Laisvė viso pasaulio darbininkams! Laisvė kurti savas laisvas profesines sąjungas ir priklausyti joms, o ne valdiškam 'darbo frontui'! Laisvė tautoms, kurios dar yra pajungtos svetimųjų valdžiai arba diktatūrai, laisvė patiems spręsti savo likimą!"

Ir kituose TLPSK obalsiuose pabrėžiami reikalavimai, kad niekam nebūtų paglemžtos pilietinės bei žmogaus teisės ir kad būtų įgyvendintas tautų apsisprendimo dėsnis.

Atsisaukime raginama "neužmiršti likimo tų šimtų tūkstančių pabėgėlių, kurie pasirinko tremtį vieton vergijos. Gyvenime 'Pasaulio pabėgėlių metuo-se'.

ISIBROVUSIUS SUKILĖLIUS ARMIJA IR AVIACIJA NUVIJO Į ARGENTINĄ

Gen. Stroessner vis dar tvirtai sėdi valdžioje

ASUNCION, Paragvajus. — Diktatoriaus generolo Alfred Stroessner valdžia skelbia, kad jos kariuomenė, padedant aviacijai, išvijo isibrovusius sukilėlius atgal už Paranos upės, į Argentiną, iš kur jie buvo įsiveržę.

Kolumbija nutraukė ryšius su Dominika

BOGOTA, Kolumbija. — Dominikos diktatoriaus Trujillo valdžia išdavinėjo įkeliavimo ir net diplomatinės vizos į Kolumbiją Venecuelos politiniams pabėgėliams, kurie paskui suruošė sukilimą prieš Venecuelos prezidentą Betancourt.

Už tai Kolumbija nutraukė diplomatinis ryšius su Dominika. Sukilimo vadas generolas Castro-Leon buvo aprūpintas Dominikos diplomatinė visa. Po nepavykusios revoliucijos Castro-Leon buvo suimtas ir atiduotas Venecuelos kariuomenės teismui.

Pereitą savaitę diplomatiniai ryšiai nutrūko tarp dviejų kitų Lotynų Amerikos respublikų — Gvatemalos ir Kubos.

Teismas vėl svarstys Chessmano prašymą

Užsieniečiai reikalauja pasigilinti nusikaltėli

SANFRANCISKAS. — Kalifornijos aukštasis teismas sutiko dar kartą svarstyti Caryl Chessmano advokatų prašymą išgelbėti jų kliento gyvastį. Teismas susirinks posėdžio pirmadienį 2 valandas prieš nugalėnant Chessmaną į dujų kambarą. Jei teismas prašymą atmes, Chessmanas po 12 metų laukimo mirties celėj bus priėjęs liepto galą.

Užsienio prašymai, protestai iš Anglijos, Prancūzijos, Italijos, ir ypač iš Pietų Amerikos plaukia į Ameriką protestai dėl "nežmoniško" elgesio su nuteistuoju Chessmanu. Kokios tai slapto jėgos sugebėjo sulaukyti mirties bausmės vykdymą šiam nuteistam banditui nuo 1948 metų. Užsieniečiai, kurie protestuoja, nesigilina į jo nusikaltimus. Jie tik stebisi, kaip Amerikoje galima išlaikyti žmogų 12 metų tokioj būklėj, kurioj jis turi laukti dieną iš dienos, metai iš metų, kada bus vedamas į dujų kambarą. Tokio elgesio su Chessmanu, kad ir dideliu nusikaltėliu, nepateisina nė Vatikanas. Jis yra atvirai reikalavęs jį pasigilėti.

Susprogdino Venecuelos lėktuvą

CARACAS, Venecuela. — Keleivinio lėktuvo katastrofa, kurioj žuvo 10 žmonių ketvirtadienį, įvyko dėl vieno keleivio savidžiško plano. Skrendant iš Caracas į Puerto Ayacucho, keleivis staiga pašoko ant kojų ir pareiškė: "Aš esu erdvių tyrinėtojas. Aš noriu pergyventi didelį susijaudinimą". Jis ištraukė rankinę granatą. Pilotas pavadootojas griebė keleivį, bet granatos nebesuspėjo atimti. Jai sproguos, lėktuvas nukrito, 1 lakūnas ir 2 keleiviai išsigelbėjo. Keleivis buvo Viačeslav Lavinski iš Rusijos, tik neaišku, ar pabėgėlis, ar jos pilietis.

Šeštadienį isibrovėliai, daugiausia Paragvajaus politiniai pabėgėliai, buvo užėmę Colonia Otano ir Puerto Carlos miestelius prie pat sienos, saugomos nedidelių policijos pajėgų. Atrodė, kad invavijos pajėgos yra gana stiprios. Iš Argentinos skelbta, kad sieną perėjo 1,000 ginkluotų vyrų. Sekmadienį Paragvajaus vyriausybė, pranešdama apie isibrovėlių nesėkmę, patikslino, kad jų nebuvo daugiau kaip 200.

Paskutinis diktatorius P. Amerikoje

Jei neskaityti Dominikos Trujillo Karibijos jūroj, Vidurinėj Amerikoje, generolas Alfred Stroessner yra paskutinis iš išsilaikusių diktatorių Pietų Amerikos respublikose.

Ivairiomis paviršutinėmis reformomis ir politinėmis kombinacijomis Stroessner pastaraisiais metais bandė sukelti įspūdį, kad jis švelnina savo režimą ir krypta į demokratiją. Tūkstančiai paragvajiečių pabėgusių iš jo valdžios į Argentiną ir Braziliją, telkia ginklus, pinigus ir vyrus perversmui, bet, kaip iš paskutinio bandymo matyti, jų jėgos yra per silpnos. Jų tikslas yra sudaryti Paragvajų prietiltį ir pritraukti prie sukilimo vietinių gyventojų mases.

Trujillo legalizuos komunistų partiją

Kitas Lotynų Amerikos diktatorių, generalissimas Rafael Trujillo, irgi jaučia vis didesnę pavojų savo valdžiai ir bando ją prailginti visokiais politiniais manevrais.

Taip antai jis paprašė Dominikos parlamento, kurį jis valdo, kaip savo dvarą, kad jis pakeistų konstituciją ir leistų veikti komunistų partijai, o taip pat Jehovos liudininkų sektai. Tokiomis reformomis Trujillo nori parodyti, kad jis švelnina savo politinių ir religinių priešų persekiojimą.

Legalizuodamas komunistų partiją, diktatorius mano pamokytį nekomunistus, opozicionierius, o suteikdamas religinę laisvę minėtai sektai, Trujillo nori atsikėrsyti katalikų bažnyčiai už jos atšalimą nuo neprašomos jo globos.

Vienišas lakūnas P. Gluckman dingo jūroj

Skrido iš Tokijo į New Yorką SANFRANCISKAS. — Peter Gluckman, skrajojantis laikrodininkas iš SanFrancisko, bandė sumušti tolio rekordą sportiniu lėktuvu, bet žuvo Ramiajame vandenyne.

Jis pakilo antradienį iš Tokijo aerodromo, norėdamas pasiekti ne tik Amerikos žemyną, bet dar ir jį perskristi, iki New Yorko be sustojimo. Nuo trečiadienio, dingus jį radijo signalams, prasidėjo ieškojimas Pacifike. Sekmadienį ieškojimo darbai buvo nutraukti, įsitikinus, kad Gluckmanas bus žuvęs.

CHICAGOS LIETUVIŲ KLUBU IR DRAUGIŲ 1960 METŲ VALDYBOS:

LIET. BRIGHTON PARKO MOTERŲ KLUBO VALDYBA 1960 METAMS: Pirm. Adela Burba, 5947 So. Blackstone Ave., DO 3-5165; vicepirm. Julia Scauskas, 7222 S. Richmond Street, tel. HE 4-7174; nut. rašt. Nellie Wilcox, 4443 So. Rockwell St. VA 7-4472; fin. rašt. Bernice Zengulis, 2535 W. 42nd St., VI 7-2879; izd. Adela Sankus, 2520 W. 39th St., GR 6-5333; koresp. rašt. Connie Budrick, 3035 W. 53rd Pl., WA 5-8940; koresp. Adela Burba, 5947 So. Blackstone Ave., tel. DO 3-5165. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėn. 1-mą ketv., 7:30 val. vak. P. Vengeliūso kvietai, 4500 So. Talman Ave., Chicago, Ill.

SLA 36-os KUOPOS VALDYBA 1960 METAMS: Antanas Zalatoris pirm., 8859 So. Bell Ave., BE 8-1385; Petras Juozapavičius vicepirm., 3210 S. Lowe Ave.; A. Kaulakis fin. rašt., 3247 So. Emerald Ave., CA 3-9016; M. Vaidyla nut. rašt., 840 W. 33rd St., YA 7-4789; J. Balchunas izd., 7159 So. Sacramento Ave., tel. GR 6-5078; A. Bradchulis kontr. rašt., V. Jankauskas maršalka, Dr. J. P. Poška dak.kvot., 6606 So. Washatenav, HE 4-2374. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėn. pirmą ketv. Chicago Lietuvos Auditorioje, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare

SLA 63 KUOPOS VALDYBA 1960 METAMS: Pirm. Petras Kurziūnas, 10634 So. Indiana Ave., vicepirm. Juzė Kleinert, 8553 So. Cottage Grove Ave.; užrašų rašt. Petras Kuciūnas, 5 West 112 Place; finansų rašt. Albinas Laurionas, 10530 So. Indiana Ave., tel. WA 8-0965; izdininkė Anastazija Snarskienė, 610 East 88th St.; izdo globėjos: Magdė Bartulienė, 2251 W. 119 St., ir Elena Lazdenkienė, 514 East 89 pl.; organizatoriai: Jonas Labzintis, 10826 S. Wabash Ave. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pirmąjį trečiadienį šiuo adresu: Roseland, Palmer Park, 111 St. ir So. Indiana Avenue.

ERZVILKO DRAUGISKO KLUBO VALDYBA 1960 METAMS: Pirm. Carles Redecke, 7210 S. Washatenav Ave., HE 4-2341; vicepirm. Louis Antanavičius, 7019 So. California Ave., FR 6-6561; nut. rašt. Adela Burba, 5947 So. Blackstone Ave., DO 3-5165; fin. rašt. Bernice Zengulis, 2535 W. 42nd St., VI 7-2879; izdininkė Helen Vengeliūskas, 4500 S. Talman Ave., VI 7-9465 maršalka Frank Wisnont, 4500 S. Talman Ave. Klubas susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pirmąjį trečiadienį, 7:30 val. vak. P. Vengeliūso kvietai, 4500 So. Talman Ave.

LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBO VALDYBA 1960 METAMS: Pirm. Vincas Krisciūnas, 6802 So. Racine Ave., TR 4-5435; vicepirm. Povilas Masilionis, 4636 S. Keating; Nutarimų rašt. J. Keturakis, 3217 So. 53rd St., Cicero 50, Ill.; Finansų rašt. K. Kazlauskas, 900 W. 52nd St., BO 8-2979; Izdininkė Adela Sankus, 2520 W. 68th St., GR 6-5399; Kontr. rašt. Mrs. M. Masilius, 2713 W. 96th Place, GA 4-7727; Korespondentas J. Gelgaidas, 3425 So. Emerald Ave. Klubas susirinkimai įvyksta kas ketvirtą sekmadienį kiekvieno mėnesį Vengeliūso svetainėje, 4500 So. Talman Ave. 1 val. popiet.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ BRIDGEPORTE VALDYBA 1960 METAMS: Petras Juozapavičius pirm., 3210 S. Lowe Ave.; Stasys Stanevičius vicepirm., 859 W. 33rd Street; A. Kaulakis, nutarimų rašt., 3247 So. Emerald Ave., tel. CA 3-9016; Thomas S. Janulis fin. rašt., 3430 So. Morgan St., tel. VI 7-5775; Kastas Stula izdin., 3241 So. Parnell Ave.; J. Darska izdo globėjas; J. Zimončius maršalka. Susirinkimai įvyksta kas antrą antradienio vakarą Kiekvieno mėnesio

JONISKIEČIŲ LABD. IR K. KLUBO 1960 METŲ VALDYBA: Pirm. John Gasparaitis, 3407 W. 72nd Place; vicepirm. Walter Buknis, 6335 So. California Ave., tel. GR 6-0094; nut. rašt. Joseph Keturakis, 3217 So. 53rd St., Cicero 50, Ill., tel. OL 2-9243; fin. rašt. Bernice Zengulis, 2535 W. 42nd St., tel. VI 7-2879; izd. Julius Klimas, 5602 S. Nordica Ave., tel. PO 7-4087; kontr. rašt. Minnie Danta, 4535 So. California Ave., tel. VI 7-2774; koresp. R. Sniukas, 4120 So. Artesian Ave., tel. YA 7-9645. Susirinkimai įvyksta kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio Vengeliūso svetainėje, 4500 So. Talman Ave. 1 val. popiet.

FRANCIŲ KULTūros KLUBO VALDYBA 1960 METAMS: Steponas Narckis pirm., 3614 So. Seelye Ave., tel. VI 7-1279; Juozas Bališius vicepirm., 404 S. Maplewood Ave., tel. 7-4094; Nellie Wilcox nut. rašt., 44 S. Rockwell St., tel. YArds 8-1472; Paul J. Petratis fin. rašt., 812 W. 33rd St., tel. 5-9191; P. Zengulis, izdin., 2535 W. 42nd Street, tel. VI 7-2879; kontrol. rašt. Martha Masilius, 6447 South Emerald Ave.; Kanstancija Juška maršalka, 4443 So. Rockwell Street; Steponas Narckis koresp. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio 3-ia trečiadienį 7:30 val. vak. Hollywood Hill svetainėje, 2417 W. 43rd Street, Chicago, Ill.

LIETUVIŠKA TEATRALSKA DRAUGYSTĖ "ROTOS" Nr. 1 VALDYBA 1960 METAMS: Pirm. Bernice Zengulis, 2535 W. 42nd St., Chicago 32, VI 7-2879; vicepirm. Anna Casey, 3364 S. Halsted St., Chicago 3; nut. rašt. Frank Opulskas, 7324 S. Campbell Ave., Chicago 29, HE 4-2119; fin. rašt. Thomas Salkauskas, 2514 W. 70th St., Chicago 29; PR 6-0274; kontr. rašt. Susan Salkauskas, 2514 W. 70th St., Chicago 29; PR 6-0274; kasos pagalb. Ezaador Paskauskas, 2740 W. 73rd St., Chicago 29; kasierius Theodoras W. Zengulis, Jr., 2535 W. 42nd St., VI 7-2879; durt. kasos Stanley Vaitkus, 4049 S. Maplewood Ave., Chicago 32; užrašų Ezaador Paskauskas, 2740 W. 73rd St., Chicago 29; teisėjo rašt. Susan Salkauskas, 2514 W. 70th St., Chicago 29; PR 6-0274; Koresp. Frank Opulskas, 7324 So. Campbell Ave., Chicago 29, HE 4-2119.

9-TO VARDŲ LIETUVIŲ DEMOKRATŲ KLUBO VALDYBA 1960 METAMS: Skeivys Juozas — pirm., 6601 S. Artesian Ave., tel. PR 8-6536; Algirdas Labon — vicepirm., 10914 S. Edbrooke Ave.; Laurėnas Albinas — finansų sekret., 10530 So. Indiana Ave.; Pivairūnas Juokimas — protokolų sekretorius, 10732 So. Indiana Ave., tel. WA 8-3983; Rubinas Kazys, Kasininkas, 10503 S. Edbrooke Ave.; Abramavičius Barbara — Kasos globėjas, 10233 So. Indiana Ave.; Draugelis Adomas — Kasos glob., 10548 S. Indiana Ave.; Dambro Elizabeth — Trustee, 2740 W. 60 St.; Rekaszi Valentine — Trustee, 18 E. 113 Pl. Klubas susirinkimai kiekvieno mėnesio trečiadienį 7:30 val. vakare, 10806 S. Wabash Ave.

LIETUVIŲ RAUDONOS ROŽĖS Pašalpos ir Sporto Klubas. Susirinkimai kiekvieną mėnesį pirmą penktadienį 7:30 v. v. Liberty svet. Valdyba 1960 m.: W. C. Jankauskas, pirm., 1531 So. 49th Ct., Cicero 50, Ill.; J. Klimas, vicepirm.; K. P. Devokis, nutar. rašt., Ben Tumavice, fin. rašt., A. B. Petkus, izd.; Jul. Zaura, Jon. Zaura, C. Genis — Trustees; M. Kinizek, maršalka; teisių patarėjas adv. Norb. Tumavice.

TEISYBES MYLETOJŲ DRAUGYBĖS VALDYBA 1960 METAMS: Wm. Krisciūnas pirm., 6802 So. Racine Ave., AB 4-0826; Petras Kenutis vicepirm.; A. Kaulakis nut. rašt., 3247 So. Emerald Ave., telef. CA 5-3016; Felix Kasper fin. rašt., 3534 So. Lowe Ave.; Frank Bakutis, izd. ir ligon. prižiūrėtojas, 7301 So. Whipple St., PR 6-0576; Petras Juozapavičius kontr. rašt.; A. Janušis izdo globėjas; J. Stumbris maršalka; Dr. J. P. Poška daktaras kvotėjas, 6606 S. Washatenav Ave., HE 4-2374. Susirinkimai įvyksta kas antrą sekmadienį kožną mėnesį Chicago Lietuvos Auditorioje, 3133 S. Halsted St., 1 val. po pietų. Nariai priimami vyrai ir moterys nuo 18 iki 50 metų amžiaus

LIETUVIŲ RYTINES ZVAIGZDES (Morning Star) pašalpos ir pasilinksminimo klubo valdyba 1960 metais: Pirm. Vincas Stankevičius, 2000 W. Furce Ave., tel. HU 6-0324; vicepirm. John Ralia, 4839 Vincennes Ave., tel. MU 5-9356; nut. rašt. A. Walskis, 3259 Pierce Ave.; tel. AL 2-0239; fin. rašt. J. Radiauskas, 2019 Pierce Ave., tel. AR 6-5408; kasos globėjas St. Jonynas, 1701 N. Pulaski, tel. DI 2-5117; kasininkas J. Draugelis, 1701 N. Pulaski rd., DI 2-5117. Klubas susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio kas pirmą ketvirtadienį, adresu 3600 W. North Ave., Chicago, Ill.

KRAKISKIŲ DRAUGISKO KLUBO VALDYBA 1960 METAMS: Pirm. Al. Kvedaras, 4246 South Maplewood Ave.; vicepirm. Jonas Gubista, 5610 So. Malvina Ave., tel. PO 7-2823; protokolų rašt. Janina Bartkus, 7233 S. Artesian Ave., tel. HE 4-3248; Finansų rašt. Rožė Platkauskas, 4019 S. Rockwell, tel. LA 3-0633; kasininkas Vilmas Jankauskas, 3257 So. Lowe Ave., tel. CA 5-6209; organizatorė Mihalina Staras, 4002 So. Rockwell St. Klubas susirinkimai įvyksta kiekvieną mėnesį pirmąjį sekmadienį 2 val. po pietų. Rengia pasilinksminimus, vasarinį pikniką ir margučių vakarėlį. Narių turi 70.

CICERO LIET. NAMŲ SAVININKŲ PAGERINIMO POLITIKOS KLUBO VALDYBA 1960 METAMS: Pirm. J.F. Kimbar, 1613 So. 49th Ave., tel. TO 3-5593; vicepirm. J. Tamulis, 1439 So. 50th Ct., tel. OL 2-4912; nut. rašt. K. Genis, 1611 So. 49th Ct., tel. TO 3-6169; fin. rašt. G. Poce, 1607 So. 49th Court, tel. TO 3-6445; izdin. K. Laudanskas, 1440 So. 49th Ct., tel. OL 2-7453; izdo globėjas: Roz. Mack, J. Raimis; maršalka J. Klimas, 1307 S. 49th Ct., tel. TO 3-1180. Klubas susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio antro antradienio vakare, Lietuvių Liausybės svetainėje.

ZARASISKIŲ KLUBO VALDYBA 1960 METAMS: Pirm. James Tarulis, 1438 So. 50th Ct., Cicero, tel. OL 2-9312; vicepirm. J. Užundenis, 6753 So. Maplewood Ave., tel. PR 6-4710; nut. rašt. F. Zalecka, 5347 So. Bishop St., tel. GR 6-3054; fin. rašt. Vincas P. Padaviskas, 2653 W. 69th Street, telefonas P. Prospect 8-7704; izdininkas Ralph Pusis, 7144 So. Sawyer Ave., tel. PR 6-7045; maršalka A. Daunis, 4444 So. Kedvale Ave.; Trys direktoriai: J. Alkonis, 5701 S. Carpenter st., tel. WA 5-9690, C. K. Davis, 5648 So. Bishop St.; Alfonsas Cicelis, 5628 So. Fairfield Avenue, tel. WA 5-6527. Klubas susirinkimai šaukiami atvirumėmis kas antro mėn. babaižoje, Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St., Chicago, Illinois.

LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBO VALDYBA 1960 METAMS: Pirm. Vincas Krisciūnas, 6802 So. Racine Ave., TR 4-5435; vicepirm. P. Masilionis, 4636 S. Keating Ave.; nutarimų rašt. Vincas Krisciūnas, 3217 S. 53rd Ct., Cicero 50, Ill. tel. OL 2-9243; fin. rašt. K. Kazlauskas, 900 W. 52nd St., tel. BO 8-2979; izdin. Adela Sankus, 2520 W. 68th St., tel. GR 6-5399; Kontrolės rašt. Mrs. M. Masilius, 2713 W. 96th Place. Tel. GA 4-7727; Korespondentas J. Gelgaidas, 3425 So. Emerald Ave. Klubas susirinkimai įvyksta kas ketvirtą sekmadienį kiekvieno mėnesio, Vengeliūso svetainėje, 4500 So. Talman Ave., 1 val. popiet.

MARQUETTE PARKO NAMŲ SAVININKŲ ORGANIZACIJOS VALDYBA 1960 METAMS: Juozas Bečiūnas, pirm., 7159 So. Sacramento Ave., GR 6-5078; Balys Brazdžionis, vicepirm., 2646 W. 71st St., PR 8-5374; Dominikas Briedelis, izd., 6751 S. Campbell Ave., GR 6-3572; Joseph Skeivys, nut. rašt., 6601 So. Artesian Ave., PR 8-6536; Vladas Konstantinavičius, fin. rašt. Vincas, 2543 W. 71st St., (no telef.) Kazys Brazauskas, kasos globėjas, 7212 South California Ave., HE 4-0273; Artūras Zvirblis, koresp., 6053 S. Artesian Ave.; Kostas Repsys, maršalka, GR 6-5662; direktoriai: Evens, Oskelūnas, Yasus. Susirinkimai būna kas mėnesio trečią penktadienį 7:30 v. v. parapijos svetainėje.

U. S. Taupymo bonų pardavimo planas

Siemet numatyta gauti 1,500,000 naujų bonų pirkėjų

Illinois, Indianos, Wisconsin ir Iowa stambiausiųjų biznierių ir pramonininkų pasitarime Palmer House, Čikagoje, praeitą antradienį buvo aptariami planai, kaip padidinti JAV Taupymo bonų (United States Savings Bonds) pardavinėjimą mėnesinių algų išmokejimo planu. Bonų platinimo komiteto pirm. Kestubaus pasilūle, kad visos susirinkime dalyvaujancios firmos pravesių bonų pirkimą savo tarnautojų tarpe pagal algų išmokejimo planą (Payroll Savings Plan). Iki šiol jau 45,000 kompanijų per visas Jungtines Valstijas tokį bonų platinimo planą praktikuoja ir daugiau kaip 8,500,000 amerikiečių šiuo metu perka bonus algų išmokejimo planu. Šiais 1960 metais norima gauti dar pusantro milijono tokių taupytojų (payroll savers).

JAV izdo departamento sekretorius Robert B. Anderson pasakė, kad 42.5 milijonų šiuo metu neismokėtų (outstanding) E ir H Taupymo Bonų (Savings Bonds) sudaro apie 15% visų viešųjų skolų. "Kadangi daugumas tos sumos savininkų yra privatūs asmenys, tad ji (ta viešoji skola) nėra infliacinio pobūdžio ir yra mums esminė norint išlaikyti pastovią ekonomiką".

Gengsterių karalius nėra neklaidingas

Tony Accardo įklampino savo sėbrus

Norėdamas apsimesti poteriū piličiu, Čikagos gengsteris No 1, Tonny Accardo, išpildydamas savo mokesčių formas, pasivadino Premium Beer firmos alaus pardavinėtoju. Šis visas formas išpildė be priekaištų, tik užrašė, kad bevažinėdamas savo raudonu Mercedes-Benz sportiniu automobiliu "larnybos reikalais" per 1956, 1957 ir 1958 metus turėjo 3,993 išlaidų, kurias jis nurasė nuo savo tu metų \$205,773 pajamų. Mokesčių agentai patyrinę rado, kad Accardo nėra joks Premium Beer bravoro agentas ir kad jokiam salūnui jokio alaus jokiū laikū nėra pristatęs...

Accardo pavyzdžiū buvo pasakė visa gauja mažesnių požemio "princo", kurie panašiai norėdami legalizuotis išrašė esą tokio ar kitokio legalaus biznio partneriai arba tarnautojai. Bent pusė tuzino tokių jau įkrito į tą pačią srubą, kurioje Accardo darbu plaukioja.

Ross Prio, žymus genblerių bosas, užsirašė esą vieno naktinio klubo tarnautojas ir real estate operatorius; Gus (Slim) Alex, žymus genbleris, užsirašė gaunąs algą iš cigarečių masinėlių firmos ir vienos pinigų žaidimo mašinų kompanijos.

Lenny Patrick, genblerių prievaizdas, užsirašė gaunąs algos savaitėi \$174 iš vienos departamentinės krautuvių ir \$200 kaip vieno viešbučio naktinis "menadžeris".

Jack Cerone pagal savo bosą Accardo pasivadino tos pačios alaus firmos "scilsmo-nu"...

Frank Ferro esąs ledų mašinų salūnams išvežtojas, ir Joe ("Mažasis Ciesorius") Di Varco, esąs tarnautojas firmos, kuri naktinius klubus aprūpina naktinėmis prekėmis.

Federaliniams agentams belieka nustatyti, kad tokie genbleriai savo gyvenime daug daugiau išleidžia, negu sakosi uždirbę!

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJENAS"

IŠ VARPININKŲ VEIKLOS

Čikagoje veikiantį Varpininkų Filisterių draugiją, apjungiantį aukštąjį mokslą ėjusius varpininkus, savo žiemos sezono veiklą užbaigs susirinkimu, kuris įvyks kitą seštadienį, gegužės 7 dienos vakare. Bus svarstomas ateityvos darbų planas ir pasidžiūta mintimis apie aktualiausius lietuviškų reikalus.

Tvirtai tikėdami į laisvos ir nepriklausomos Lietuvos priesikėlimą ir mūsų tautos ateitinių varpininkai filisteriai, sušibūrę į darugiją nori ne tik įnešti savo dalį į bendrą Lietuvos laisvinimo darbą, bet ir būti tuo intelektualinių židinių, kuris atstovautų ir skleistų lietuvių tarpe tautiškumo, demokratijos ir pasaulėžiūros laisvės principus.

Cemerys sunkiai susižeidė

Matt Cemerys, gyv. 5701 S. Carpenter, Chicago, Ill., senas Naujųjų skaitytojas, praeitą antradienį, bal. 26 dieną, sunkiai susižeidė.

Išvažiavus J. H. Alkoniams į Denver, Colo., šūnaus aplankyti, Cemerys panorė į namų langus sudėti sietelius. Oras buvo gražus, šiltas. Besidarbuojant prie langų, Cemerys paslydo ir nukrito į kiemą. Kritimas buvo toks nelaimingas, kad nusilaužė sau koją. Blogiausia, kad nei name, nei apie namą — nieko nesimatė, nebuvo kam padėti.

Kiloje gatvės pusėje yra krautuvių. Sužeistajam pavyko atkreipti krautuvių esančių žmonių dėmesį. Jie pašaukė policiją ir sužeistasis buvo nugabentas į evangelikų ligoninę. Gydytojai ligonį apžiūrėjo ir sugrįžo. Tvirtinama, kad užtruks kelios savaitės, kol jis galės grįžti į savo namus.

Alkonis su savo žmona skrido į Denver. Visa tai labai gražu, Denverį pasiekia 4 valandas, bet senam žmogui taip aukštai iškilti — nesudaro jokio malonumo. Alkonis, pažūrėjęs į debesis ir metęs žvilgsnį į žemę, nesijautė laimingas. Žmogus ne erelis. Jis nutarė liktuvais daugiau nelakstyti. Čikagone grįžo traukiniu. Tokios pačios nuomonės ir žmona. Iš traukinio lango galima laukus ir miškus pamatyti, o pro lėktuvo langus — baisu pažūrėti ir nieko nematyti.

MARQUETTE PARK

N. S. O. susirinkimas įvyko bal. 22 d. Narių atvyko daug, nes buvo skelbta, kad bus politikius kalbėtojas. Tačiau jo nebuvo.

Kalbėjo p. Juozaitis ir sakė, kad kalbėtojas bus gegužės 23 d. ir bus rodomi įdomūs gražūs filmo paveiksai. Visa tai padarys p. Juozaitis su politikiurium. Koks bus kalbėtojas, matysite per ateinantį mitingą.

Gražių kalbą pasakė Dr. Strikolis, nupodydamas, kad N. S. O. turi broliškai veikti, draugiškai dirbti. Visi namų savininkai maloniai klausėsi daktaro kalbos.

Raštinkas pranešė, kad rengiamasi prie didelės gėnų žinės, kuri įvyks Hepos mėnesį mokyklėje prie Western ir 87 st. Buvo įneštas pasiūlymas, kad nedegintų šūkių nei popierių, nedarytų dūmų ir neterštų oro ir kad šūnes nevestų į parką, neterštų pievelių žolę.

Ona Švirnickas turėjo iškilmingą pobūvį, tai savo gimtadienį. Viską darė slapta ir tik svečiams susirinkus paaiškėjo kame dalykas. Buvo palinkėta ilgiausių ir sveikiausių metų, nes kaip žinome, p. O. Švirnickienė sirgo ilga sunkia liga net keletą mėnesių. Dabar sveika ir linksmia ir surengė didelės vaišės, baliavojom iki vidumos ir nenoroms teko apšleisti puotą. Linkių sulaukė dar daug linksmų gimtadienių.

Marcelė Tiskevičienė

PEDAGOGINIAM LITUANISTIKOS INSTITUTUI

per Institutu Globos Komiteto izdininką tėvą J. Kubilių, S. J., metines stipendijas (po 40 dol.) paskyrė prel. kun. Albavičius ir Mokytojų S-gos Čikagos skyrius; pusmetines stipendijas (po 20 dol.) — Ateitinkų Sendraugių Čikagos skyrius, Vytauto Didžiojo Šaulių kuopa, Kunigaikštienės Birutės Draugija, L. Kariuomenės Kūrėjų Savanorių S-ga, Ateitinkų "Giedros" Korporacija, Chicago Savings and Loan Ass'n (John Pakel), B. A. Kasakaitis ir dr. Vyt. Tauras. Po 10 dol. Institutui aukojo dr. K. Aglinskas, dr. F. Maziuka, A. Tveras; po 5 dol. — D. Bartkus, T. B. Rymanas, J. Vainekis, A. Lipskis, K. Musteikis, J. Bacevičius, J. Augustinavičius, J. Monstavičius; mažesniomis sumomis — J. Vailokaitis, T. Jurčys, dr. P. Belickas, V. Pleirys, A. Bačytis, V. Bačinskas, K. Bružas. Visiems aukotojams, parėmusiems lituanistinį švietimą, Institutas nuoširdžiai dėkoja.

NORTHSIDE

Balfo 4 Skyriaus 15 metų sukaktis

Nors žmonių būrelis apsilankė nedidelis, tačiau BALFO 4 skyriaus Northsideje 15 metų sukakties minėjimas praėjo jaukiai ir užsibaigė patriotiškomis dainelėmis.

Sūlinis įkrięs vandens nebeįgersi

Ign. Ivanauskas gautas laiškas iš Lietuvos.

Ignas Ivanauskas, turįs savo puikų namą 2819 Barry Ave., Chicagoje, gavo įdomų laišką iš savo artimų giminių iš Lietuvos. Praeitais metais Lietuvon nuvežti ir parvežti nesuipratėliai pasakoja apie naują statybą, didelių darbus ir laimingą žmonių gyvenimą, bet štai ką rašo lietuvių, kuri gyvena tame "Rojuje ant žemės":

Mielas broliuk Ignai, Kaip seniai nieko nebežinom apie tave, mielas broliuk. Jau baigia praeiti nuobodžioji žiema, greitai ateis pavasaris. Visgi bus linksmiau. Tik vis liūdnes mintys ateina. Kaip tu ten, mielas broliuk, gyveni? Kaip tavo sveikata? Gal jau sveikėnėsi?

Tu, mielas broliuk, nors laimingesniau pasaulio krašte gyveni. Mes tai ne labai patenkinti tokiu gyvenimu, bet ką darysi? Visgi reikia gyventi. Šulinis įkrięs vandens nebeįgersi, vistiek reikia prigerti. Kaipgi gali džiaugtis, jeigu nieko neturi nuosavybės. Karvė vieną turi, ir su ta daug vargo, kaip išlaikyti: žiema su pašaru, vasarą su ganykla. Tai taip mes ir vargstam. Kas neįmo kolikiu gyvenimo, gal mislija gal gerai. Mes tai nebenerotumėm tokio gyvenimo.

Sudiev, mielas broliuk. Ir Jūsų visų šeimai linkiu viso gero. Su nekantrumu lauksiu laiško, Jūsų...

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai, Antkapų papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams
URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GėLINYČIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Telegrama i Visas Pasaulio Dalis
LOVEIKIS
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71 Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
Trys moderniškos koplyčios
Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TREYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲS VIEŠA
Rēpublic 7-3600 Rēpublic 7-0001

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIEŠTO DALYSE

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Cōmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET Rēpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Phone: SēEley 3-5711

PETRAS BIELIUNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

ALFRED VANCE
1424 SO. 50th AVE., CICERO
Phonas: OLYmpic 2-5245 — TOWNhall 3-9687

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GARSINKITĖS NAUJIEŅOSE

ALFONSAS NAKAS

DETROITO NAUJIENOS

Pagerbė Mykolą Sleževičių

Karščiams, it vidurvasarj, siaučiant, balandžio 24 d. šešios dešimtys detroitiečių atėjo į Ispanų namus, valstiečių liaudininkų rengiamoje akademijoje — Mykolo Sleževičiaus dvidešimties metų mirties sukaktuvių minėjime dalyvaui.

Po Dloco ir valst. liaud. Detroito sk. v-bos p. dr. Kazio Karvelio žanginio žodžio, programą išpildė trys kalbėtojai: ats. gen. Jonas Černiū, tenykštis Alto sk. v-bos pirmininkas per daugelį metų, Jonas F. Daugėla. Jis visų temos buvo skirtingos, ir tik retais atvejais kalbėtojai vienas kitą paantrino. Gen. Černiū kalbėjo apie Mykolą Sleževičių (toliau vėliau žymėjus inicialais), kaip Lietuvos ginkluotą pajėgų organizatorių, teisininką Navasaitis — apie M. S. teisininką-advokatą, o p. Daugėla — apie M. S. valstybininką, politiką, visuomeni-

ninką. Įdomus buvo dr. Karvelio žanginis žodis, įdomios abiejų pirmųjų kalbėtojų, po 25 minutes trukusios, paskaitos, tačiau, pavasarinis reportažas kiek galima trumpindamas, jų nebandysiu nė kartoti, nė cituoti. Bet jau trečioji, p. Daugėlos paskaita, tokia išskirtinai vienkartinė, kad būtinai žinotina visiems Naujienų skaitytojams. J. F. Daugėla kalbėjo apie 45 minutes, bet tai pajutau tik jam baigus, į laikrodį žvilgtelėjęs. Dr. Karvelis, prie visų pradžioje išskaičiuotų titulu, kalbėtojai dėkodamas po paskaitos dar pridėjo ir auksburnio epitetą. Užpelnytą! Plačiau tęsė kalbėtojas vienu ypu, skardžiu balsu per tris ketvirčius valandos šaute iššovė, nepavargdamas ir neužkimdamas. Turėjo keliasdešimt mašinraščių lapų, bet kiekvieno pirmąją eilutę perskaitęs, pylė toliau atmintinai. Ir esama gi žmonių, Dievo apdovanotų! Rašiusi visus jėgas įtempęs

ir keikiasi širdy, kad stenograffijos nesimokiau, kai laiko buvo... Bandysiu čia p. Daugėlos kalbą, tikriaus, tik kelintą jos dalį, laisvai atpasakoti. Iš karto skaitytojus įspėjo, kad už šimtaprocentinį autoriaus minčių perdavimo tikslumą negarantuoju ir iš karto gerb. paskaitininką atsiprašau, jeigu kur jo paskaitos vietas būsiu iškreipęs.

Pradžioje p. Daugėla padėkojo už suteiktą progą su detroitieškiais pasidalinti mintimis apie didįjį nepriklausomos Lietuvos politiką ir visuomenininką Mykolą Sleževičių. Dėl nepaprasto karščio pažadėjo kiek galima trumpinti. Pagaliau įspėjo, kad kalbėsias, kaip vėlonio M. S. gerbėjas, kaip jo politinės partijos bendrininkas, taigi ir pareikštos mintys būsiandos iš vėlonies M. S. ir paskaitininko įsitikinimų taško išeinančios, neatstovaujančios kitų pažiūrų žmonių nuomonės. Kalbėtojas būsiąs labai nelaimingas, jeigu jo pareiškimai įneštų tarpsprovinį ginčą, nesutarimų.

Pacitavęs Raudonės ūkininko jautrius žodžius, pasakytus prieš M. S. kapo Kaune prieš dvidešimt metų, greit priėjo prie jauno M. S. veiklos. Į politinius vandenis M. S. buvęs įmestas netikėtai ir prieš savo norą, bet kai jau ten atsūdiręs, tai dirbęs visa širdimi. Pasauliniam karui baigiantis, lietuvių demokratų partijoje buvęs dvi skirtingos politinės srovės: viena revoliucinė, siekianti Lietuvai laisvės jėga, ginklu, antroji gi nuosaki — evoliucinė, taikingomis priemonėmis išsivadavimo ieškanti. M. S. priklausęs pirmajai. Dėl to kilęs nesutarimas tarp partijos vadų ir greit iš jos pasitraukęs Bagdonas ir Smetona. Į Lietuvos politiką M. S. įsitraukęs tada, kai Rusijos 3-sios Dūmos lietuvių frakcija jį pasirinkusi savo sekretoriumi — reikalų vedėju. Garsiajame Petrapilio seime 1919 m. gegužės 15 d. M. S. smarčiai nepasireiškęs. Seimas buvęs nevaisingas. Nors M. S. vėliau ir kritikavo savuosius — kairiųjų grupes, kam tos nesiskaito su stipriausia partija, krikščioniais demokratais, nequodamos pastariejiems net vietos prezidiume, tačiau jis pats balsavęs už rezoliuciją, kuri seimą suskaldė. Už tai su kitais buvęs išmestas iš demokratų partijos ir neužilgo, to pasėkoje, gimė socialistų-liaudininkų demokratų partija, kurios vienu iš vadovaujančių narių jis liko iki mirties. Tuomet buvo labai populiarus socializmas, tiek Europoje apskritai, tiek ir Lietuvoje. M. S. irgi žavėjosi socializmu, tačiau suprato jį kitaip negu dauguma: socializmas M. S. reišė ne kokią tarptautinę doktriną, pagrįstą marksistiniu materializmu, bet socialinės lygybės, socialinio gerbūvio įgyvendinimą visos tautos visiems žmonėms.

Kai 1918 m. gruodžio 19 d. iš Rusijos M. S. grįžo į Vilnių, Lietuvos nepriklausomybė buvo paskelbta seniai, bet padėtis ir pačių didžiausių optimistų buvo laikoma pasibaisėtina ir beviltiška. Vyriausybė išslaiykiti nesitikėjo ir iš miesto bėgo visi, kas tik galėjo, nes bolševikai lipo ant kelnų. Istorinės lėks dvj dienos: kai gruodž. 19 d. M. S. į Vilnių atvažiavo, tai gruodžio 20 d., Antanas Smetona Vilnių paliko ir pasitraukė į užsienį. Tarybos ir partinių likučių prašomas, M. S. sutiko sudaryti antrąją Lietuvos vyriausybę ir sudarė ją plačiausiais koaliciniais pagrindais, ne tik iš visų tuomet veikusių politinių partijų atstovų, bet ir iš tautinių mažumų. Padėtis, de-ja, negerėjo, bolševikai plūdo, reikėjo trauktis į Kauną. Kaune M. S. metė paskutinę kortą: su krašto apsaugos m-riu Velykiu išleido istorinį atsisaukimą į tautą — "Vyrai...", ir šis žygis buvo lemiamas. Tauta vyriausybės balsą išgirdo, buvo sudarytos ginkluotos pajėgos, vėliau skelbiama mobilizacija, įve-

stas karo lauko stovis ir Liejtuva buvo išgelbėta. Daug kas teigia, kad Lietuva gavo nepriklausomybę daugiau tarptautinės padėties rezultate, negu kovodama, nes Pabaltijo valstybių atsiradimas buvo Vakarams pageidautinas kylis tarp dviejų didžiųjų galybių. Tai tik dali-nes tiesa. Neskaitant jau bolševikų, Lietuva žūtbutiniai kovojo ir su lenkais, kuriems Vakarų valstybės reišė didžiausias simpatijas, vildamosis ateity išsigaivinti trečiąją galybę tarp dviejų didžiųjų. M. S. Lietuvos vyrus skatino kovoti dar ir todėl, kad ginklu iškovota laisvė, yra tikra laisvė, saldesnė, brangesnė, šventesnė.

Vėliau vyriausybės vairą M. S. perdavė Ernestui Galvanaukui ir pats su politika norėjo baigti. Tačiau, renkant seimą, jis vėl buvo įmestas į sūkurį. 1926 m. 3-o seimo metu teoretiskai jo partija laimėjo. Praktiskai gi nelaimėjo niekas, o tik pralaimėjo krikščionys demokratai. M. S. buvo pastatytas į vyriausybės prysakį, bet tautos pasitikėjimas jam nebuvo duotas. Jis sudarė koaliciją (su socialdemokratais ir tautinėmis mažumomis), bet nuosaliai paliko stipriausią politinę partiją — krikščionis demokratus, kurie seime tik kelių vietų skirtumu nesudarė didumos. Gal reikėjo jam skelbti pasitikėjimo balsavimus, gal reikėjo tautotoje patikrinti savo mandata, gal? Jis to nepadarė. Skubiai norėjo išspręsti Vilniaus klausimą, ir stabilizuoti padėtį su lenkais. Tuo tikslu sudarė sutartį su Sovietais, kuri naudinga ne-vent tiek, kad šale kitų, dabar galime Sovietus kaltinti ir šios sutarties sulaužymu.

Atėjo 1926-ųjų metų gruodžio 17-sios juoda naktis. Tada M. S. smurtu buvo pašalintas iš politikos — pašalintas visiems laikams, iki mirties. Šio smūgio M. S. buvo tiesiog pritenktas ir sugniuždytas! (pabraukti autentiški paskaitininko žodžiai; ir toliau, kas liečia perversmą, stengiausi užrašyti p. Daugėlos žodžius kuo tiksliau, užtat didelę dalį tos svarbios paskaitos vietos visiškai išleisdamas. A. N.). Perversmas pažeidė tautos valią, teisę, teisingumą. M. S. ypatingai jaudinosi smurto pasekomis. Draugų tarpe baimindavosi, kad vieniems smurto veiksmą sėkmingai įvykdžius, ateityje ir kiti gali tai bandyti tenkindami žemas politines aistras. M. S. samprotavimai vėliau pasitvirtino: 13 metų tautininkų valdymo laikotarpyje, net kelius kartus buvo bandyta ginklu vyriausybę nuversti, ir tai atliko ne kokie užsienio agentai, o įžymūs tautos vyrai, politikai bei kariniai.

Skandžiausiai perversmo smūgį M. S. išgyveno, kad tas smūgis krito iš jo vakarykščių draugų, su kuriais bendrai dirbo ir kurie jam dabar dūrė į nugarą. Po perversmo M. S. susilaukė pikčiausios kritikos, šmeižtų, drabstymų purvais. Nuo jo nu-

sigrėžė daugelis draugų. Bet tauta jo nepamiršo, liaudyje M. S. liko populiariu visada. Tuoj po perversmo kariuomenės kūrėjai-savanoriai pirmi parodė gražų gestą, savo suvažiavimo metu M. S. išrinkdami garbės nariu. Jį visada mėgo užsienio diplomatai, ir pas jį privačiai nuolat lankydavosi. M. S. mėgo ir mokėjo kalbėti: logiskai, įspūdingai. Buvo optimistas ir juodžiausiuose tautai dienose. Nepaprastas tolerantas, nepaprastas demokratas! Zmogus jam buvo pats didžiausias turtas tautoje, vistiek, ar jis biednas, ar turtingas, inteligentas ar bemokslis. M. S. dalyvaudavo karitatyviniame darbe. De-ge ir spindėjo gyvybiška jėga, jautrumu, nuosirdumu.

Vienas asmuo, kuris savųjų karo lauko teismo buvo nuteis- tas miriop, paskutines prieš egzekuciją dienas besikankindamas, nemiegodamas naktimis, pasišaukė M. S., kaip advokatą, vildamas, kad tas gal galėtų išgelbėti nuo suaudymo. M. S. celėje pasmerktajam ramiai, tiesiai išaiškino: tamstai teisė ir advokatai nieko padėti negali. Karo lauko teismas nėra pagrįstas jokia teise, o sauvale! (pabraukti autentiški žodžiai, A. N.). Sekančią naktį kalnys ramiai miegojęs, kad ir žinodamas beviltišką padėtį, o aplankyti atėjusiems sakęs: "Ramiai miegojau, nes mačiausi su advokatu Sleževičium!" Tas pasmerktasis nebuvo suaudytas, vėliau atsūdirė laisvėje, o dabar, šios paskaitos metu sėdi mūsų tarpe (nors p. Daugėla pavardės nesuminėjo, kad ir slėpti čia nėra ko: antrame suole sėdėjo agronomas Andrius Valuckas, suvalkiečių sukilimo dalyvis).

Po perversmo tautininkų režimo populiarumas krito. Kai kas įkalbinėjo M. S. daryti perversmą prieš tautininkus ir jėga atstatyti demokratinę santvarką. M. S. griežiausiai tam priešinosi. Į valdymą jis žino-jo tik vieną kelią: teisės ir konstitucijos kelią, pagrįstą visos tautos valia. Tautos valios vykdymas, jos respektavimas, buvo M. S. pasirinktas politinis kelias. Tautinė vienybė buvo jo idealas.

Antrojo pasaulinio karo įvykiams prasidėjus, jau ligonis M. S. artimiesiems pareiškęs: nebėra laisvės Lietuvos! Dar tik spėdamas bolševikų invaziją ar eventualius įvykius, M. S. buvęs didžiausias ginklu pasipriešimo šaliminkas. Deja... Nepraėjo nė metai nuo jo mirties, o priešas užliejo kraštą be šūvio. Re-žimas neleido tautai pasisakyti, ar ji nori ginklu ginti sunkiai iškovotą laisvę. Visi daviniai rodo, kad tauta norėjo gintis: 1941 m. birželyje tūkstančiai jaunų gyvybių buvo sudėti ant laisvės aukuro daug beviltiškesnėje padėtyje, negu prieš me-tus būtų buvę...

Dar, berods, citata iš M. S. atsisaukimo į tautą, dar keletas "gabūt" dėl Lietuvos valstybės žlugimo, ir pabaigai poe-

tiškas tikėjimas į Dubysos ir Nemuno žemę...

Auksaburnis baigė. Plojo, berods, visi 60, nors keliolika klausytojų buvo kaip tik iš tos grupės, kuri gruodžio 17-ją dar tebelaiko tautos išgelbėjimu... Svečias iš Clevelando jiems pasakė daug karčios tiesos. Nežinau, ar Dirvos fotografų čia jis buvo nutrauktas ir ką Dirva apie šią paskaitą rašys? O būtų labai gerai, kad visi Dirvos skaitytojai galėtų kruopščiai paruoštą p. Jono Daugėlos paskaitą perskaityti.

Viena pastaba Mykolo Sleževičiaus gerbėjams: išskyrus gen. J. Černiū, visi kiti kalbėtojai klaidingai vėlonį vadino Sleževičium (turi būti "S").

TAUPUMO SUMETIMAS

— Širduk, ar norėtum vakarieni gerai keptą steiką su aukšniai parudavusiomis keptomis bulvėmis? — klausia žmonelė iš darbo grįžusį vyrėlį.

— Ale, dūšele, kur čia nenorėsi, bet mes turime taupyti, todėl vakarienę teks valgyti namie...

NOW! 4 1/4% PER ANNUM
ON ALL ACCOUNTS
EARNING ON PREPAID SAVINGS
INSURED
Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE WITH \$300.00 OR MORE
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Tel. Blkhop 2-1377
HOURS: MONDAY 9 to 8 TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5 SATURDAY 9 to 1 WEDNESDAY CLOSED

1909 **STANDARD FEDERAL** 1960
Chicago stipriausioji istaiga
Laiminga ateitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl jos. Jau virš 51 metų sėkmingai tarnaujame lietuviams.
• Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupsite?
DABAR MOKAME VISIEMS TAUPYTOJAMS 4%
JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Manager
TURTAS \$75,000,000.00
ATSARGOS \$6,500,000.00
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141
VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visal neatidaroma.

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli traktai - Naujaisi kraustymo trankia
Ilgu metu patvirtimas - Rigus ir satulines palamavimas
UOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wollbrook 5-9209

Aukso ir sidabro deimantiniai žiedai, brangenybės, Bulova, Benrus, Elgin ir Longines laikrodėliai.

for HIM for HER for HIM
• 17 Jewels • Water-Resist • Shock-Resist • Expansion Band • Luminous Dial • Fully Guaranteed
• 17 Jewels • Slim... Dainty • Expansion Bracelet • Specially Priced • Fully Guaranteed
• 17 Jewels • Handsome Styling • Expansion Band • Guaranteed Accurate • Value-Priced
NATIONALLY ADVERTISED WATCH VALUES!

Krautuve atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Kitomis dienomis iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais 12-5.
JEWELRY SKYRIUS SEKMADIENIAIS UZDARYTAS
Tel.: Calumet 5-7237
Budrik Furniture
3241 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois
Radio programa transliuojama kiekvieną sekmadienį nuo 2:15 iki 3 val. po pietų iš radio stoties WHFC, 1450 kil.

NAUJAUSIOJI MAŠINA PLOKSTELMS
Moderniskiausioji 3 greičių mašina įvairios rūšies visų dydžių plokštelėms groti
Be perdegamų lempučių
Svelnus garso AM ir trumpų bangų radijas
Viskas tekainuoja tikrai \$99.95
Duodame 50% nuolaidą už krautuvej buvusias šias pavyzines prekes:
2 vienetų Sectional sofa
3 vienetų Parlor setas
5 vienetų Dinette setas
3 vienetų miegamųjų setas.
Didžiausias pasirinkimas įvairiausių rakandų
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road. Tel.: SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketv. 9-9 val., kitomis dienomis 9-6, sekm. 11-5.

Mes mokame 4 1/2%
MIDLAND Savings and Loan Association
ANT VISU TAUPYMO SASKAITU Kiekviena apskaita Igti \$10.000. - apmokata Federalinėje Draudimo Istaigoje.
Isteigta 1914 m.
Kapitolas \$5,000,000.00
August Salickas, Presidentas
4038 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILL. Tel. LA 3-6719

CRANE SAVINGS AND Loan Association
B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
Nemokama vieta automobiliams
4 1/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Galiajo nuo 1960 metų vasario 1 dienos.
Pinagai, idėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami saugio ir liepos 31 d.
VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:00 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Terečiadieniais uždaryta.

INVEST IN UNIVEST
Current Dividend Rate **4 1/4%** Since April 1, 1959
Anticipated Dividend Rate **4 1/2%** Effective April 1, 1960
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAymarket 1-3070
All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
 In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Diennario kainos:
 Chicagoje ir priemiestiuose
 metams \$15.00
 pusei metų \$8.00
 trims mėnesiams \$4.00
 vienam mėnesiui \$1.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-tos.

Kitoje JAV vietoje ir Kanadoje
 metams \$13.00
 pusei metų \$7.00
 trims mėnesiams \$4.00
 vienam mėnesiui \$1.25

Užsieniuose
 metams \$16.00
 pusei metų \$8.00
 vienam mėnesiui \$1.50

Naujienuose eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef. HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Turkijos studentų demonstracijos

Korėjos studentų demonstracijos, kurios išsivystė į revoliucinį sąjudį, baigėsi tuo, kad prezidentas Syngman Rhee atsistatydino, o viceprezidentas Lee Ki Poong ne tik atsistatydino, bet ir su visa savo šeima nusizūdė.

Prie kruvinių įvykių pietų Korėjoje privėdė Rhee valdžios pasirodymas kraštą valdyti diktatūrinėmis priemonėmis. Visai neseniai įvykusių prezidento ir viceprezidento rinkimuose opozicijai ne tik nebuvo leista laisvai agituoti už savo kandidatus, bet ir balsavimo dienoje buvo daromos visokios kliūtys, kad jos kandidatas gautų kaip galima mažiau balsų. Nesidrovėta visai atvirai tie balsavimai tiesiog klastoti.

Visa tai ir privėdė prie studentų demonstracijų, o vėliau ir prie gyventojų sukilimo.

Tas pietų Korėjos studentų revoliucinis sąjudis, matyti, buvo savo rūšies akstinas Turkijos studentams, kurie irgi pradėjo ruošti demonstracijas prieš premjero Adnan Menderes vyriausybę.

Reikia pasakyti, jog premjeras Menderes valdo Turkiją tokiomis pat diktatūrinėmis priemonėmis, kaip Rhee valdė Korėją. Varžoma spaudos laisvė, varžoma opozicijos veikla. Opozicijos partijai, kuriai vadovauja buvęs Turkijos prezidentas Ismet Inonu, neleidžiama laisvai veikti, nors Inonu yra vienas labiausiai pasižymėjusių veikėjų ir patriotų, kuris labai daug prisidėjo prie savo krašto atstatymo ir sumodernizavimo.

Kad premjero Menderes nuopelnai savo kraštui yra dideli, to niekas negali nugincyti. Turkija buvo labai atsilikęs kraštas. Apie 65 nuosimčiai gyventojų buvo nerastingi, pramonė tik užuomazgė. Dabar Turkija yra labai toli pažėngusi tiek ekonomiskai, tiek švietimo srityje. Gyvenimo lygis yra kur kas aukštesnis, negu jis buvo prieš kelis metus.

Jeigu Menderes valdžiai pasisekė daug gero padaryti savo kraštui, tai kodėl prieš ją pradėjo demonstruoti studentai, kuriems, reikia manyti, pritaria nemažas skaičius ir šiaip gyventojų?

Seniai yra žinoma ir seniai yra teigiama, kad žmogus ne vien tik duona gyvena. Nežiūrint to, kaip diktatoriai bando savo gyventojus nužmoginti, bet pas juos prasiveržia laisvės troškimas. Tas laisvės troškimas prasiveržia net ir tuose kraštuose, kur vyrauja žiauriausia komunistinė diktatūra. Prisiminkime tik Vengrijos, Rytų Vokietijos ir Lenkijos įvykius. Jeigu Maskvos žandaras nebūtų įsimaišęs, tai šiandien tuose kraštuose būtų pasilkęs tik prisiminimas apie komunistines valdžias.

Laisvės troškimas nėra nuslopintas net pačioje Rusijoje, kur pačiomis žiauriausiomis priemonėmis užgnaužiama opozicija diktatūrai.

Turkijos dabartinis režimas, palyginus su komunistiniais režimais, yra gana švelnus. Nors valdžios opozici-

ja yra varžoma, bet ne tokiomis žiauriomis priemonėmis, kokias naudoja komunistinės diktatūros.

Ar Turkijos studentų demonstracijos privers premjero Menderes valdžią sudemokratėti ir labiau skaitytis su opozicija, kol kas sunku pasakyti. Pasipriešinimas tos valdžios diktatūrinėms priemonėms prasiveržė, ir jei šį kartą tas pasipriešinimas ir bus nuslopintas, tai netolimoje ateityje jis gali prasiveržti dar smarkiau.

A. KELMUTIS PRISIMENANT LIETUVOS STEIGIAMĄJĮ SEIMĄ

Kai prisimenama Lietuvos Steigiamojo Seimo pirmasis posėdis, įvykęs 1920 m. gegužės 15 dieną, tad tuojau pajuntama, kaip mūsų mintys skrieja į tą praeitį, kada Steigiamasis Seimas buvo iškilmingai atidarytas ir paskui pradėjo savo darbą dirbti. Jau diena anksčiau prieš Steigiamojo Seimo atidarymą atrodė visiems kažkokia nepaprasta diena, ir kiekvienas savo širdyje buvo pajutęs didelį susižavėjimą, kad Lietuva, per daugelį metų kentėjusi nuo visokių priespaudų ir vargų, pagaliau susilaukė tikros laisvės ir gali pati valdytis kaip patys žmonės nori.

Kadangi man pačiam savo akimis teko matyti Steigiamojo Seimo pirmąjį posėdį ir taip pat tolimesnius jo darbus, tad dabar po 40 metų tas viskas gražiai prisimenama. Ir kai dabar mūsų mintys skrieja į tos praecities laikus, tad darosi visi aiškūs, jog toji diena, kada susirinko Steigiamasis Seimas, buvo Lietuvos gyvenime svarbi istorinė diena. Juk 1918 m. vasario 16-tos dienos Lietuvos Tarybos deklaracija aiškiai buvo pasakyta, jog pamatus Lietuvos valstybei galūnaitės turės nustatyti Steigiamasis Seimas. Buvo susidėjusios tokios aplinkybės, kad po 1918 m. vasario 16 dienos negalima buvo tuojau tinkamai prisiruoti prie Steigiamojo Seimo rinkimų, nes ligi 1918 m. pabaigos Lietuva dar laikė savo rankose vokiečiai, ir vokiečių kariuomenės daliniai dar sėdėjo įvairiose Lietuvos vietose maždaug ligi pavasario pabaigos 1919 m. Susidariusiai iš savanorių Lietuvos kariuomenei nuo pat 1919 m. pradžios teko gintis nuo besiveržiančių rusų bolševikų, taip pat ir nuo lenkų, kurie vis kėlėsi užgrobti Lietuvą. Kai tos didžiosios kliūtys buvo nugaldytos mūsų savanorių kariuomenės pastangomis, tada buvo nustatyta Steigiamojo Seimo rinkimų diena. Mūsų žmonės, kurie savo gyvenime matė daug visokių neteisbių iš svetimųjų, pasiryžusių lietuvius nautautinti, buvo tiek atkute, kad nepaprastai geidė stiprios nepriklausomos Lietu-

vos. Kai dabar atsižvelgiama į kitų kraštų visokius balsavimus, tad prieinama ryški išvada, kad Lietuvoje tada rinkimai į Steigiamąjį Seimą tikrai buvo demokratiški ir niekas nebijojo drąsiai pareikšti savo nuomonę. Kandidatai buvo laisvai išstatyti. Rinkimų dieną visi laisvai ejo balsuoti ir kiekvienas galėjo laisvai pasirinkti tą sąrašą, kuris buvo balsuotojui tinkamiausias.

Kai buvo nustatyta Steigiamojo Seimo atidarymo diena, būtent gegužės 15 d., tad visi laukė tos dienos kaip didžiausios šventės. Aš ir šiandien dar prisimenu, kaip Seimo atidarymo išvakarėse, t. y. gegužės 14 d., Kauno miesto gatvėse iš praeinančių žmonių išraiškos galima buvo pastebėti tą jų džiaugsmo nuotaiką ir teko daugelį nugirsti besikalbant apie ateinančios dienos laukiamas iškilmes. O gegužės 15 dieną visur buvo matomos linksmai plevėsuojančios mūsų tautinės trispalvės vėliavos, o iš bažnyčių girdimi varpų skambesiai tą džiaugsmingą nuotaiką dar labiau didino. Tiek gatvėse, tiek aikštėse buvo matyti daugybę linksmai nusiteikusių žmonių.

Visos tautos džiaugsmo sankaupa galima buvo pastebėti paties Steigiamojo Seimo atidarymo patalpose. Kad galėtų daugiau žmonių matyti tą iškilmingąjį Steigiamojo Seimo pirmąjį posėdį, jis buvo įvykdytas Kauno miesto teatre. Seimą atidarė eges tada Lietuvos valstybės prezidento pareigas Antanas Smetona, paskaitė tam tikrą išengiamąją kalbą, o paskui tolimesniais posėdžiais tesimui, kol bus išrinktas Seimo pirmininkas, pagal nustatytą tvarką turėjo pirmininkauti seniausias pagal amžių Seimo narys, o sekretoriauti — jauniausias pagal amžių. Visuose tada ūmai iškilio susidomėjimas: kas yra seniausias ir kas yra jauniausias. Ir štai tuojau pasirodė, kad tiek seniausias tiek jauniausias Seimo narys yra dvi panelės: Gabrielė Petkevičaitė (seniausia) ir Muraškaitė (jauniausia). Gabrielė Petkevičaitė turėjo 59 metus ir bu-

vo žinoma kaip pasižymėjusi rašytoja, leicetristė ir įvairių laikraščių bendradarbė, pasirašinėjusi Bifės slapyvardžiu. Taigi visi dar labiau susidomėjo, ką ji savo įžangoje pasakys, nes ji dar lietuvių spaudos draudimo laikais buvo pasižymėjusi tarp kovotojų už Lietuvos laisvę. Josios pasakyti įžanginiai žodžiai buvo gana reikšmingi visiems. (G. Petkevičaitė mirė 1943 m. birž. 14 d., o gimė 1861 m. kovo 18 d., taigi sulaukė 82 metų).

Steigiamojo Seimo atidarymą ypatingai stengėsi pamatyti mūsų senieji veteranai, kurie carizmo laikais kovojo dėl lietuvių spaudos atgavimo ir bendrai dėl lietuvių laisvės. Jiems buvo labai džiugu savo akimis pamatyti, kaip prisikėlusi Lietuva tvarkosi ir klesti. Ir kiek teko man tada pačiam pastebėti, tokie mūsų senesnieji kovotojai dėl Lietuvos laisvės buvo apimti nepaprasto džiaugsmo, kuris daug kam išspaudė to gilaus džiaugsmo ašaras. Man tada teko sėdėti tokioj vietoj, kur iš vienos pusės sėdėjo Juozas Tumas-Vaižgantas (1869. IX. 20 — 1933. IV. 29), o iš kitos pusės — Jonas Jablonskis (1866. XII. 30 — 1930. II. 23), abudu plačiai pasižymėję lietuvių spaudoj. Jiedu tą savo nepaprastą džiaugsmą nuolat kokiais nors žodžiais nuroledavo. Kai karfais žmonės keldami ovacijas dar atsisodavo, tad ir J. Jablonskis buvo viena kartą atsistojęs ir plojo rankomis. Ir tokiu momentu J. Tumas-Vaižgantas buvo nusigandęs, nes tada J. Jablonskis jau turėjo, taip sakant, psiautį paralyzuotas kojas ir negalėjo laisvai atsistoti nesiremdamas. Tada man J. Tumas į ausį trumpai pasakė: "Kiekviena gražiausioji liepsnelė prieš pabaigą smarkiai žybtelėja ir paskui visai užgesa." Nors J. Tumui tuo momentu atrodė, kad J. Jablonskiui gali kažkas atsitikti, bet viskas baigėsi laimingai ir J. Jablonskis dar gyveno dešimt metų.

Steigiamasis Seimas priėmė daugybę įvairių įstatymų, reikalingų atsikūrusiai Lietuvai. Bet svarbiausias juo uždavinys buvo paruošti valstybės konstituciją, kitaip sakant — tą pagrindinį įstatymą, pagal kurį esti nustatomi visi kiti įstatymai bei visokie pūtvarkiai. Labai nuodugnai šioji konstitucija buvo ruošiamas. Atsimenu, tam tikroje komisijoje šis reikalas buvo visų komisijos narių kruopščiai dirbamas. Kad tas darbas būtų sklandesnis, buvo išgytos viso pasaulio valstybių konstitucijos ir su jomis buvo kaip reikiant susipažinta, nes visų didžiausias troškimas buvo, kad iš

Korėjos respublikos prezidentas Syngman Rhee, pakiusdamas tautos vėliavą, iškėlė parlamentui (nacionalnei asamblėjai) atsistatydinimą. Savo atsistatydinimo kalboje per Seoul radijo tinklą jis pasakė tarnausias savo tautai kol gyvas, bet jau kaip civilinis pilietis.

mojo Seimo priimtas įstatymas buvo tas, pagal kurį buvo įvesta tvirta valiuta, kurio vienetas buvo pavadintas litu, susidedančiu iš šimto centų.

Trumpai sakant, viskas, kas buvo pirmiausia reikalinga lietuviams atsikūrusiai Lietuvai, Steigiamojo Seimo buvo kaip reikiant paruošta, todėl švietimas, kultūra bei ekonominė gerovė Lietuvoje ėmė sparčiai kilti bei klestėti. Ir jei ne tos karų nelaimės, smaugėjų rusų okupacija, tad šiandien Lietuva būtų pasiekusi nepaprastą ir kiltų savo gerovės lygį.

Steigiamojo Seimo susaukimo data — gegužės 15 diena — buvo atžymėta kaip svarbi tautinė šventė, kuri kasmet buvo gražiai atžymima (ligi 1927 m.), ir ji buvo, taip sakant, po Vasario 16 d. tautinės šventės antroji šventė, per kurią dar atitinkamai buvo pagerbiami tie kovotojai, kurie savo galvas padėjo už Lietuvos laisvę.

Prisimindami Steigiamąjį Seimą, mes niekad neduokime savo širdyse užgesti tai vilies kibirkštėlių, kuri spingsi prieš mūsų įstikimymą, jog ateis toks laikas, kada Lietuvai laisvė vėl prasiskleis ir mes vėl galėsime drąsiai eiti mūsų pačių patirtais takais į mūsų tėvynės tikrąją gerovę.

LOS ANGELES, CALIF.

Trumpos žinutės

Felė ir Paul Visbarai (3022 Division St.) yra nuolatiniai Naujienu skaitytojai ir rėmėjai. Tai labai malonūs ir draugiški žmonės. Prieš daugelį metų abu gyvena Chicagoje. Sveikatos sumetimais jie atsikėlė į Kaliforniją ir apsigyveno. Įsigijo daug draugų. Vienok Chicagoje vis dar neužmiršta ir kartų nuo karto ją aplanko. Siemet Povilas ir vėl rengiasi Chicago aplankyti. Sako, važiuosiu ten, jei tik sveikata leis. O nuvažiuavęs aplankysiu savo draugus ir senus pažįstamus.

Ponai Slabiai (651 N. Wilton Pl.) yra nuolatiniai Naujienu skaitytojai. Jie turi labai plačias pažintis ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp kitataučių.

Nelinkama žinia turu pranešti: balandžio 16 d. mirė Stella Sakas (4401 Edenhurst St.), sulaukusi tik 55 metų amžiaus. Nepilnai prieš metus laiko mirė jos vyras, dėl kurio mirties ji labai sielosi. Paliko motiną ir broį Albertą Šimkų.

Vėlonė buvo palaidota balandžio 1 d. Patarnavo lietuvių laidotuvių direktorius Adolph Casper (31 W. Venice Blvd.).

K. G. Urnežis
 "NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICILIUS

Aleksas Semeta EILINIO PARTIZANO ATSIMINIMAI (Lietuvos Nepriklausomybės kovose) KUZIU BŪRYS

84. Užnot atsakes į klausimą, pulkininkas Vergolė pradėjo savotišką tardymą:
 — Iš kur, sveikas, gavai tokias žinias?
 — Ar tai atsakymas ir mano paklausimą?
 — Tai dar nėra atsakymas ir aš jį duosiu, kai atsakys ir mano klausimą, iš kur tokias žinias gavai.
 Kareivių tarpe pulk. Vergolė anksčiau sudaryta nuotaika ėmė keistis, kai čia nežinomoji ranka kareivių tarpe paskleidė keliasdesimt atsisaukimų į bermontininkų kareivius.
 Tamė atsisaukime aiškiai buvo puolami bermontininkų dalinių vadai, ypač pulkininkas Bermont ir pulk. Vergolė, kaip savo krašto išdavikai. Atsisaukimas buvo paskelbtas Narvos fronto vadovybės ir kareivių vardu, nors paruostas Lietuvos Šaulių S — gos. Tai buvo naujas ir labai efektingas ginklas kovoje su bermontininkų gaujomis.
 — Čia aš turiu generolo Judeniė atsi-

saikimą, kuriame visai kitaip kalbama apie padėtį, negu mielas mūsų pulkininkas nupasakojo. — pasakė kareivukas ir, išsiėmęs iš kišenės ką apglamžytą atsisaukimą, padavė ir rankas pačiam pulk. Vergolė, kuris ėmė jį tyliai skaityti, o ten didelėmis raidėmis buvo parašyta:
 Pirmyn į Narvos frontą! Pulkininkas Bermont ir jo tarnas pulk. Vergolė išdavikai ir tėvynės parduokai.
 Jo turinyje smulkiai išdėstyta katastrofinga bermontininkų padėtis fronte su lietuvių tautiniais daliniais, o taip pat uždegtantis apeliavimas į ruso tautinius jausmus apie padėtį Narvos fronte.
 Perskaitęs atsisaukimą, pulk. Vergolė nebeklausė kareivio, kur jis jį gavo, tik trumpai pasakė, kad čia yra rusų tautinių interesų priešų darbas. Ir nelaimė, jei tas bus kareivių tarpe priimta už tiesą. Bet kadangi ir dabar dar nedirso atvirai pameluoti apie lietuvių frontą, o kareivis ir trečią kartą paprasė konkretaus atsakymo, tai jis pasakė labai trumpai:
 Mes kausimės su kiekvienu, kuris bandys pastoti kelią mūsų žygiui į motiną Rusiją.
 — Atrodo, kad žinios apie mūsų pasiantumą į lietuvių frontą yra labai arti tiesios?
 — neatleido užsispyręs kareivukas.
 — Jeigu jie pastos mums kelią, — mes

kausimės ir su jais, — atsakė pulk. Vergolė. Aiškiai matėsi jo noras baigti pasikalbėjimą, bet paklausėjui vis nebuvo aišku:
 — Mes negalime kautis su lietuvių reguliariais kariuomenės daliniais, nes mes nepajėgime tinkamai apsiginti net nuo jų partizanų, kurie siaučia šioje apylinkėje.
 — Netikėkite šiuo skelbimu, nes tai yra priešų sugalyvos triukas įvesti į mūsų garbingas eiles nepasitikėjimą savimi ir savo vadais. Bet tikėkite, kad laikas dirba mūsų naudai, — pasakė pulk. Vergolė ir, keliems kareiviams padavęs atsisaukimui rankką, o kai kuriems tik suplojęs ranka per pečius, pradėjo eiti peronu stoties patalpų link, kurių tarpduriuose stovėjo visa čia buvusi karinė vyresnybė ir sekė jo pasikalbėjimą su kareiviais.
 Pulk. Vergolė nuėjus, su juo turėjęs pasikalbėjimą kareivis labai pasitikėdamas savai nuomonei kalsiai pasakė:
 — Tur būt, nei vienas iš jūsų neliko mažiausios abejonės, kad mes būsimė panaudoti lietuvių frote ir ten žūsime, todėl turime toms neaiškioms užmačioms pasipriesinti.
 — Bet kaip? — pasigirdo balsai.
 — Ginklu!
 — Tai neįmanoma, — labai greitai suabejojo čia pat stovįs gana jaunas kareivis.

— Nieko nėra neįmanoma, — drąsino vyrus pirmasis. — Mes turime pareikalauti, kad mūsų esalonas būtų nukreiptas į Narvos frontą, tai ir viskas!
 — O jei to nepadarys? — vėl paklausė jaunas vyras.
 — Esi vaikas, — trumpai jį nutraukė drąsiai kalbėjęs su pulkininku Vergolė kareivis ir pareikalavo tuojau jam duoti dar tris kareivius, kaip traukinio atstovus, su kuriais jis nuvyksias pas viršininkus ir išdėstys jiems šį reikalą asmeniškai.
 Po keliolikos minučių tie vyrai grįžo prie jų laukiusių kareivių ir jiems pareiškė, kad jie laimėję ir šitas esalonas bus pasiūstas į Narvos frontą, bet vietoje jų reikalauto kelio ten juos vėži atgal pro Lietuvą, jie bus gadenami per Šiaulius, Mintaują ir Rygą.
 Jų traukinys pajudė ta kryptimi pirmasis, kaip tik bus atidarytas kelias.
 Baigdamas savo pranešimą Vičas čia labai stabėjojo tiems pasiuntiniams duotu pažadėjimu ir jis manė, kad to esalono kareiviai, jei jis bus praleistas, bus pasiūstas ir į Narvos frontą, bet prieš lietuvių dalinius; toks pažadėjimas buvo aiški kareivių apgaulė, kai jie ėmė bruzdėti prieš jų vadų planus.
 Išklausęs Vico smulkaus pranešimo, Felius trumpai įvertino ir pasakė:

— Mums svetimos jų carinės ir revoliucinės dainos, nes nei su vienu iš jų mums nepakeliam: atsikračius rusiškojo caro kraugerisčiųjų okupantu lygiai nereikalingas ne rusiškas kruvinas bolševizmas, kuris perėmė yra aziaškas ir svetimas vakarų kultūrai Lietuvai savo laisvoje valstybėje sukurs nuosirdžiai demokratine santvarka ir sutvarkys savo viduje socialinius reikalus taip, kad neliktų vietos komunistiniam terorui.
 Žvalgai iš už Lukšių stoties
 Pakartotiniai buvo "išuostintės" visos geležinkelio ruožas nuo pačiu Kuršėnų stoties pastatų iki Lukšių stoties tilinai, bet niekur nebuvo užtikta vietelė, kurioje būtų buvę galima ką nors padaryti nepastebėjus susiprindėms geležinkelio patruliams ir vietos sargybonis. Vienintelė dar neisuostinėta vieta buvo nuo Lukšių stoties iki Šiaulių miesto geležinkelio stoties, todėl buvo specialiai pasiūstas trys energingi vyrai reikala patirti vietoje.
 Jie ten buvo pasiūsti jau iš vakaro ir jų pareigos, be patikrinimo paminėto punkto, buvo užduotis patirti, kokie geležinkeliais transportai čia nuo Rygos pusės ir ar yra daroma tame ruožo pastangos susisiekimą geležinkeliais nutraukti. Žinioms gauti buvo nurodyta šileikų sodybė,

SPORTO PASAULIS

Redaguoją:
REDAKCIJOS KOLEKTYVAS

Rankraščius siųsti: SPORTO PASAULIS
7338 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. arba 2445 So. 14th St., Milwaukee, Wis.

Atsak. Redaktorius:
BR. KETURAKIS

Br. KETURAKIS

Teorinės ir praktinės patirties stoka užkerta pažangumą

Su šiometiniu dešimtmėčiu užjūrinės sportinės veiklos iškyla visu juodumu ir aštrumu mūsų spragos, kurios vaizdžiai parodo skaudžiausias vietas praeito kelio. Nei kiek neperdedant ir atvirai prisipažįstant tenka prisiminti eilę sunkių apsilėidimų, kuriuos prabėgdami užskleidėme angą visos sportinės darbo plėtmės našumui kelti. Kai suvažiavimuose, aplinkkraščiuose ar instrukcijose, o taip pat spaudoje ir dar oficialiame leidinyje bandoma nagrinėti klausimus neturėdami kiek rimesnio dalyko pažinimo ir visas sąvokas bei jų paskirtį bandome aiškinti savąja interpretacija, kuri toli gražu nėra ir nebus suprantama, o taip pat ir nepriimtina visiems tiems, kurie dalykų vertę ima iš pagrindų nagrinėti, tai ir pats sportinis gyvenimas atsiduria apgailėtino padėtyje, nes veda į tą sritį, kurioje mums tarp savęs jau sunku susikalbėti. Tą ką mes ligi šiai dienai matėme savojoje visoje lietuviškoje sportinėje spaudoje ar keletoje straipsnių atspaudintų paskirų asmenų sportiniais klausimais, labai gražiai atestuoja tuos trūkumus, tik, deja, mes apie savo siaurą daržą besikapstydami nenorime pažvelgti tolyn, ką kiti veikia ir kaip sportinis darbas aplamai vykdomas yra.

Mums jau nelengva tartis savuose suvažiavimuose ne dėl to, kad ten programa nereikšminga, bet dėl bendro sportinio atsilikimo, nes daugumai nieko nežinoma kur ir kaip pasisemti teorinio ir praktinio patyrimo, kaip žiūrėti į statistiką įvairių pasiekimų, kas būdingiausia apie pasirošimą paskiroms sporto šakoms, kur glūdi pasekmių vertė ir daugybė naujų mokslų laimėjimų visoje fiziško pasirošimo linkmėje. Apie bet kokias diskusijas sunku ir begalvoti už tai, kad daugumoje atsitikimų siūlomai pakitimai ar nauji planai visiškai priešingi sportinių tikslų siekimams ir, kaip toki, lygūs tik nubraukimui.

Šiokią situacijai tęsiantis jau net pilna dešimmetį, matome ir nemaža prieauglio, kuris atžagaromis eina į sporto aikštes, mažiausiu atsispyrimu aikštėje turi būti atžymėtas, nes kitaip ir laikraštį neškaitys, (aišku savo oficialų), o "didžiųjų kūrėjų", kurie istorinę apžvalgą istorijon įrežia, dabar pristatomi lietuviškos sportinės veiklos raidai atžymėti.

Negana to, jau mūsų balsas nesitenkina skyreliuose (tegu šie ir suspausti, bet vis tik veikia ir karis nuo karto pasispardžius plotas gerėja), bet pašoko ant aukšto stiebo, tik gaila, kad per aštrus pasėdėti — enciklopedijos ir dar ne bet kokios, bet sporto lietuviškos, kurioje atskleistumėm pasauliui ką davėme ir turėjome duoti. Žinoma, šita sritis itin įdomi ne tik tos minties kūrėjams, palaikytojams ir būsimam redaktoriui, bet ypač Valentinui ir Pulgiui Andriūšui, nes jie eilę iškilimų, rodos, irgi prisiminę yra, todėl sujungtomis įgėtomis vedini, duosime pasauliui retos išminties ir laimėjimų srity, kurioje mes būsim tik 3-4 vietose žinomi, o kitur visur, taip

maždaug per 15-koje sporto šakų, o jų varžybas ir rungtis imant, bent per 100-tą vietų, tenai mūsų niekas neris, nes mes esame "gerai išsilavinę ir nekultūvuojame tu sričių".

Aišku, kad čia daugiau jūmorio reikia tai laimėjimas tikras, nes rimčiau pagalvojus persasi išvada, kad esame per daug drąsūs, o gal nesuvokiame apie ką ir kur kalbame.

Vienintelė išeitis ir nepažinomas kelias šitokiai balai išbristi yra sportinės spaudos ir su ja surištų temų nagrinėjimas, lyginant savąjį darbą ir pasiekimus su kitais kraštais. Jeigu sportinės spaudos darbininkai ir arčiau besidomintieji ja kasmet susirinktumėm 1-2 d. d. pasitarimams, kuriuose būtų paliesta po 1-2 išsamias diskusijas pobūdžio paskaitas, paruošti atsakymai į eilę paklausimų, tai ir bendras įvairių sportinių aspektų nagrinėjimas atsidurtų tinkamam ir pažangiam kely, o pati sportinė spauda pajudėtų iš siauro ir menko akiračio. Praktinės veiklos srity kuriai — įneštų naują dvasią visame pasiruošime, nes čia išryškėtų visi pagrindiniai klausimai vadovams — treneriams statomų kvalifikacijų ir jų veiklos paskirtis bei darbo metodai.

Kadangi sportinės spaudos darbininkai esame išsimėtę ir veiklame pagal savo išmanyką, neturėdami bendro užsiėmimo, tad konkrečiai siūlau šiais 1960 m., kaip olimpiniais, lapkričio-gruodžio mėn. susirinkti Čikagoje ir pagal numatytą programą aptarti bendradarbiavimo klausimus. Turintieji kokių pagėdavimų ar pasiūlymų, prašau rašyti Sp. Pasauliui ar man asmeniškai šiuo adresu: *Dr. Keturakis, 1428 So. 10th St., Milwaukee 4, Wis.*

Futbolo aikštynuose

Viešėjanti Europoje Cilės futbolo rinktinė 2:4 sukrito ir prieš šveicarių vienuolikę. Tai ketvirtas pralaimėjimas iš 4-rių susitikimų. Su Belgija išėjo lygiomis (1:1).

Olimpiados kvalifikacinėse grupėse Luksemburgas 5:3 laimė prieš Prancūziją ir Izraelis 2:1 nukerta Jugoslaviją Belgrade.

Europos jaunių futbolo turnyras, kuris prasidėjo Velykų metu Austrijoje, yra atstautasis iš eilės nuo 1953 m.

Tai gražus FIFos žingsnis naujam prieauginui ugdyti.

Lenkijos olimpinė futbolo rinktinė, kuri savo grupėje lengvai apsidirbo su Suomija ir Vokietija (pirmuose susitikimuose), turi visą eilę profesionalų. Ši yla iš maisto nesena iškilo lenkų sportinėje spaudoje ir pačiai FIFai reikės surasti atitinkamą sprendimą dėl jų teisėtumo, nes vokiečiai, berods, jau padarė atitinkamų žygių. Tokia lenkų apgavystė atsiduoda nesvariu cėsnačių dūku.

Antrose — atsigriebimo rungtynėse Varšuvoje lenkai vėl lengvai užbaigia prieš vokiečių mėgėjų 3:1 ir tuo būdu lampa savo grupės nugalėtoju į Romos olimpinį turnyrą.

Didžiausių pastarųjų keletų metų futbolo sensaciją pateikė Vokietijos meistris Eintracht Frankfurt, kai Europos klubų taurės p-bių ketvircio (kvartfinalų) susitikimuose nukerta geriausią Britų imperijos k-d, škoti meistr. Glasgow Rangers net 6:1. Rungtynės Frankfurto Wald stadione stebėjo 77,000 žiūrovų. Pirmasis kėlinys tik 1:1.

Antrosios rungtynės įvyksit Glasgow, kur škoti turi išlošti nemažesnius santykius, kad išmuštų E. Frankfurt iš baigmės.

Velykų metu įvairių turnyrų proga gauta tokie rezultatai:

Ispanjis rinkti.	—
Alemanija Aachehn	7:1
Uspet Budapest — HSV	2:2
Rapid Wien — Bor.	—
Dortmund	4:3
Austria Wien —	—
Karlsruher SC	1:0
Rapid Wien —	—
Karlsruher SC	4:2
HSV — Antwerpeno	2:1
rinktinė	—

Vokietijos studentų futbolo rinkti. Paryžiuje 1:0 pelno laimėjimą prieš Prancūziją.

FIFos generalinis sekretorius Gassmann šių metų paibaigoje užims Melchioro Puteles vietą — pensininkas ir jo vieton vėl atsiseda kitas šveicaras — Dr. Helmut Kasser (48 metų). Naujasis sekretorius moka visas vakarų Europos kalbas ir yra šveicarijos armijos artilerijos pulkininkas.

FC Barcelona naujasis Ispanijos futbolo meist. dėka geresnio įvarečių skaičiaus, prieš 4-gubą Europos taurės nugalėtoją Real Madrid FC Barcelona ir R. Madrid surinko po

46:14 tšk., bet I-sios įvarečių suma 86:26 prieš 92:36 laidoja krašto nugalėtojo vardą.

Europos jaunių futbolo turnyro eiga

Austrijoje prasidėjęs jaunių futbolo turnyras yra sutraukęs stipriausias Europos kraštų prieauglio rinkines, kurios savo jaunatviškumu ir puikiu pasiruošimu plečia futbolo žaidimo versmės aukštesnėn pakopon. Tai 13-tasis visoje savo kilmės istorijoje, kuriam nugalėtojai vis dažnai svyrudavo.

Čia paduodame tik pirmųjų dviejų dienų gautus rezultatus:

Grupė A	—
Olandija — Graikija	1:0
Portugalija — Italija	0:0
Graikija — Italija	0:2
Olandija — Portugalija	1:2

Padėtis: Italija 3:1 tšk., Portugalija 3:1 tšk. yra favoritai šioje gr.

Grupė B	—
Austrija — Lenkija	3:1
Anglija — Bulgarija	0:1
Austrija — Bulgarija	1:1
Lenkija — Anglija	2:4

Padėtis: Austrija ir Bulgarija po 3:1 tšk., Anglija 2:2 tšk.

Grupė C	—
Turkija — Vokietija	0:1
Ryt. Vokietija —	—
Vengrija	0:2
Vokietija — Vengrija	1:1
Turkija — Ryt. Vokietija	1:0

Padėtis: Vengrija ir Vokietija po 3:1 tšk. Turkija 2:2 tšk.

Grupė D	—
Belgija — Rumunija	0:3
Ispanija — Prancūzija	2:1
Belgija — Ispanija	2:1
Rumunija — Prancūzija	4:1

Čia aiškiai prasimuša 4:0 tšk. rumunų jauniai, toliau po 2:2 tšk. eina ispanai ir belgai. Galima spėlioti, kad baigmė

sudarys rumunai, vengrai, vokiečiai ir bulgarai. Kitus rungtynių davinius pranešime turnyrui pasibaigus.

A. B-kas

Iš Europos stalo teniso pirmenybių

Vengrai neatlaidžiai kovodami jau pelnė 4 meisterio titulais iš galimų 5-kių. Tik rumunų pora Aleksandru — Rozeanu palaūžia vengrus Koczion-Muthe 21:15, 19:21, 21:19 ir 21:8, tuo išgelbėdamos sausą laimėjimų seriją.

Vengrai pirmiausia pelnė meisterystę vyrų ir moterų kardinėse, toliau vyrų vienete Zoltan Berezik, (21:16, 21:11, 21:12) supliekia rumunų Neglescu ir Eva Koczian (21:12, 21:14, 21:8) savo tautietę Irena Kerekes.

Berezik ir E. Koczian apgilo savo titulais iš 1959 m. Komandinių vyrų susitikimų tokią eilę:

1. Vengrija — 2 laimėjimai;
2. Švedija — 1 laimėjimas;
3. Anglija — 0 laimėjimas.

Motery k-dėse laimėtinėse Vengrija 3:1 laimė prieš Angliją. Leonas N.

JAV lengvaatletai jau žydi

Kai europiečiai pamažu taikosi kelti koją į stadionus, šio krašto lengvoji atletika jau registruoja pasaulinius rekordus ir žymi pasaulines pasekmes.

Štai trigubas Melbourne Olimpiados lauratas — 3-jų aukso medalių laimėtojas Bob Marrow 100 m. praskuta per 10,2 s. Tai šeštu kartu, berods, savo karjeroje pasiekia tokį laiką. Mel Spence (kilimo iš Jamaikos) 440 j. prabėga per 46,1, kas 480 mtr. būtų 45,8 s.

Suolninkas Steve Dumas Tempe (Arizonoje) vietovėje suolį į aukštį persirita 2,14 m. Martin su kartimi pasiekia 4,67 m. ir naujoji viltis ieties mėlymė Bob Shordone, kuris kaip iš žemės išdygęs šveitė 78,29 m. Tai vyrukas "tik 2 mtr." ir 102 kg. svorio. Jo tikslas Roma ir ant ieties "užgules" yra kitas ietininkas Alley smėigė ietį 79,52 m., kas šimtet yra geriausia pasekmė pasauly. Ray Norton pakartoja pasaulio rek. 100 j. — 9,3

s. ir 220 j. tiesiaja supliekia per 20,1 sek.

Nepilnametis (19) Dyrol Burlesson 1 a. mylios bėgime žymi naują JAV rekordą — 3:58,6 min. Tai nauja amerikiečių viltis Romos 1500 m. nuotolini, kuri tikriausiai pateks į baigmę. Paskutinį ratą (440 j.) B praskuto per 55,6 sek.

Si pasekmė yra II-ji savo iškilumu, visoje šio krašto istorijoje, nes tik garsusis australas Herb Elliot 1958 Los Angeles mst. yra prabėgęs geriau — 3:57,8 min.

Rutulninkas Bill Nieder lio stūmime 63 — 10'4, jo apšilimo bandymuose 66 — 1¼ arba 20 mtr. 14 cm. Istoriijoje dar neturėta, nors ir neoficiali, pasekmė.

Juodukas John Thomas, Hanover, N. H., pakartoja šuolio į a. JAV rekordą — 7½ arba 2,15 mtr.

Hayos Jones Champagne III. lengv. atl. rungtynėse 110 m. kliūt. prabėga per 13,6 s. Geriausia šiometinė pasekmė pasauly.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandadžai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Seštadienis 9-11
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: Prospect 6-8084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA, Yards 7-7387
Tikrina akis, pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadi. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausos ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 So. Ashland Ave. YA 7-6614.

DR. G. SERNER

LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YAards 7-1829
Pritaiko Akinius, Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

PERKRAUSTYMAI MOVING

Leidimais — Pilna aprauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI (MOVING) PERKRAUSTAU

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Visas aprausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lithuania Ave. CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS

"Kas pirmesnis, tas geresnis"
ORO VESINTUVAI
ZEMIAUSIOMIS KAINOMIS
TV, Radijai, Hi-Fi, Pardavimas ir taisymas
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM, 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. VAKARUSKOS: pirmad. 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 29, ILL.

DR. V. P. TUMASIONIS

CHI R U R G A S
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Priemimo val: Pirm., Antr., Ktv. ir Penktadieniais 2-4 val. ir 6-8 val. Trečiadieniais ir šeštadieniais neprisima lizonu

DR. V. VILEIŠIS

CHI R U R G A S
802 WEST 31st STREET
Priemimo valandos: Kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir 1-4 ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laikur susitarus.
Ofiso telefonai: Prospect 8-3222
Rezid. tel.: WAlbrook 5-5076

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadienį ir sekmadienį uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: Republic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: Prospect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2424 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5345
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtį ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antradienį nuo 1-5, trečiadienį tiktai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

Nervų-Smegenų Ligos, Chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 W. 51st St.
Valandos: Seštadienį, susitarus, skambinti TIK Pirmad., Antradienį, Ketvirtį, Penkt. TIK nuo 2-4 ir 6-8 vak.: PR 6-1795, Rez. TRemont 9-5890

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusherija ir moterų ligos.
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir 6-8 vak. vakaro Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. BR. GAIZUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 vak. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: Republic 7-9199

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir seštadienius
2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicavo, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Seštadieniais 12-4 val.
Ofiso telefonai: LAFayette 3-3210
Jei nesulaukia šaukimo KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val: kasdien po pietų nuo 12-3. Daly afternoon.
Vakarais: pirmad., antradienį, ketvirtadienį, penktadienį ir seštadienį susitarus.
Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHI R U R G A S
2454 W. 71st St. (71st ir Campbell)
Val: pirmad. ir ketvirtadienį 1-4 popiet antradienį ir penktadienį 5-8 val. vak.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: RE 8-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priemimo val: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

DR. M. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
Prospect 6-1930.

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th STREET
(kampus 47th ir S. Hermitage Ave.)
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 val. v.
Seštadieniais nuo 2 iki 6 val. v. Išskiriant sekmadienius.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 7-9 val. vakaro, antradienį, trečiadienį ir penktadienį 6-9 v. v. Seštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASIONIS

CHI R U R G A S
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Priemimo val: Pirm., Antr., Ktv. ir Penktadieniais 2-4 val. ir 6-8 val. Trečiadieniais ir šeštadieniais neprisima lizonu
Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

Chicago Savings & Loan Association

SAVINGS INSURED UP TO \$10,000.00
NOW — WE PAY 4% ON ALL SAVINGS
LOANS TO YOUR SPECIFICATIONS

Pasidėkite taupomus pinigus į bendrovę, kuri per 35 metus saugiai ir pelningai tarnauja lietuviams. Bendrovė, kuri nuo pat įsikūrimo, 1924 metų, visada išmokoje taupytojams pilną indėlių sumą su augštu dividendu. Chicago Savings bendrovės 35 metų rekordas — iš indėlių saugumo ir našumo atžvilgiu yra aiškus įrodymas, jog bendrovės reikalai visada buvo ir yra rūpestingai ir tvarkingai vedami, vedami taip, kad per 35 metus mūsų taupytojai visada galėjo gauti nemažiau kaip 3% ir daugiau dividendų, kada per daug, daug metų didžiama įstaigū mokoje tikėtai 2% ir 2½% nuosimėdus. Tai gi kaip matote negalite rasti saugesnės, patogesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupinimus, nors nekuri skelbiamai esą tvirtinausi ir saugiausi.

Tėvy atydai — Atidarykite sąskaitą mūsų specialiaime College-Bonus taupymo skyriuje savo vaikuiams. Atidarykite jiems duris į aukštesnį mokslą, pelningesnę ir laimingesnę ateitį. Šis skyrius moka ekstra augštus dividendus. Metinės laimėjimų dovanos, metinės varduvių dovanėlės ir kiti to skyriaus taupymo vaikams ir jaunuliams siurpryzai. Dėl pilnesnių informacijų matykite mus. Turtas \$37,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: GRovehill 6-7575

Atdara: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.